

ROČNÝ PLÁN PARTICIPÁCIE ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA PRE ROK 2024

OBSAH

ROČNÝ PLÁN PARTICIPÁCIE ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA PRE ROK 2024	1
ÚVOD	4
SLOVNÍK	5
SUMARIZÁCIA PROCESU BUDOvania KAPACÍT PRE PARTICIPÁCIU V PROSTREDÍ ÚRADU ŽSK	7
Východiská.....	7
Výzva k spolupráci	8
Zámery a ciele podaktivity 2: Participácia a regionálna územná samospráva	8
Štruktúra aktivít podaktivity 2: Participácia a regionálna územná samospráva.....	8
Realizácia programu Učiace sa regióny	9
Výstupy a merateľné ukazovatele	9
KLÚČOVÉ MÍŤNIKY REALIZÁCIE PROJEKTU	10
Vytvorenie nových pracovných miest koordinátorov participácie	10
Program Učiace sa regióny: systém odbornej podpory pre koordinátorov participácie.....	10
Diagnostika stavu a podmienok pre participáciu	12
Optimalizovaný systém riadenia participatívnych procesov	13
Katalóg procesov, procesné mapy a knižnica dokumentov	13
Formalizácia systému riadenia participatívnych procesov	14
Ročný plán participácie pre rok 2024	15
Manuál na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK.....	15
Realizácia participatívnych procesov	16
Projekty na podporu vnútroinštitucionálnej participácie a medziodborovej spolupráce	17
Zvyšovanie povedomia o participácii	17
Udržateľnosť pracovných miest koordinátorov participácie	19
KOORDINÁTOR PARTICIPÁCIE	20
Popis role a náplň práce koordinátora participácie	20
Kompetenčný model koordinátorov participácie.....	21
Umiestnenie koordinátorov participácie v organizačnej štruktúre	22
Spolupráca s tímom koordinátorov participácie	23
KLÚČOVÉ ZISTENIA Z DIAGNOSTIKY STAVU A PODMIENOK PRE PARTICIPÁCIU	25
Zhrnutie zistení z diagnostiky	25
Záverečné odporúčania z diagnostiky.....	28
PLÁN PARTICIPATÍVNYCH PROCESOV PRE ROK 2024	30
Ciele a indikátory plnenia PPP 2024	30

Spôsob hodnotenie plnenia PPP 2024.....	30
PLÁNOVANÉ PARTICIPATÍVNE PROCESY A OSTATNÉ AGENDY KP 2024	31
Opis participatívnych procesov	32
Sumár merateľných ukazovateľov pre rok 2024	55
ZOZNAM PRÍLOH	1

ÚVOD

Ročný plán participácie Žilinského samosprávneho kraja (ďalej len ŽSK) pre rok 2024 je písomným materiálom, ktorý sumarizuje plánované participatívne procesy pre ďalší kalendárny rok

Účelom materiálu ročný plán participácie je naplánovať a schváliť nové participatívne projekty, ako aj participatívne procesy a zadania, ktoré začali v roku 2023 a budú pokračovať v roku 2024 a súčasne zabezpečiť vyhodnotenie zrealizovaných a prebiehajúcich participatívnych procesov, ktoré testovali a zavádzali nový systém riadenia participatívnych procesov v rokoch 2022 - 2023. Súčasťou plánu sú aj návrhy konkrétnych opatrení a krokov, ktoré sú zamerané na ďalší proces posilňovania medziodborovej komunikácie a spolupráce, vnútroinštitucionálnej participácie, či na podporu budovania kapacít pre participáciu na úrade, ako aj v regióne.

Prílohou je zhodnotenie činnosti koordinátoriiek participácie počas doby ich pôsobenia na úrade samosprávneho kraja od januára 2022 do novembra/decembra 2023.

Činnosť koordinátoriiek participácie v tomto období bola spojená s realizáciou národného projektu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti s názvom Podpora partnerstva a dialógu pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík 2, konkrétne podaktivity 2: Participácia a regionálna územná samospráva.

Schválením materiálu zo strany vedenia jednotlivých úradov samosprávnych krajov bude zabezpečená formalizácia optimalizovaného systému riadenia participatívnych procesov, ako aj schválený zoznam participatívnych procesov pre rok 2024.

SLOVNÍK

Na účely tohto materiálu pod pojmom:

- **riadená participácia** sa rozumie cielený, zúčtovateľný a transparentne komunikovaný proces zapájania verejnosti, ktorý iniciuje Úrad ŽSK a ktorého cieľom je umožniť verejnosti mať vplyv na tvorbu regionálnych verejných politík. Je realizované prostredníctvom participatívnych procesov.
- **participatívny proces/postup** (ďalej len PP) sa rozumie cielený súbor činností, aktivít a podujatí, ktoré zabezpečujú zapojenie organizovanej aj neorganizovanej verejnosti do tvorby regionálnych verejných politík.
- **tvorba regionálnych verejných politík** sa rozumie cyklus na seba naväzujúcich fáz (tvorba, realizácia a vyhodnotenie regionálnej verejnej politiky), ktorých výstupom je materiál, alebo konkrétne činnosti, relevantné ku kompetenciám a pôsobnosti vyššieho územného celku.
- **systém riadenia participatívnych procesov** sa rozumie komplexný proces, ako je zadefinovaný v Manuáli na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK, ktorý je súčasťou príloh
- **verejnosť** sa rozumie akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, záujmová skupina fyzických osôb, alebo záujmová skupina právnických osôb. Verejnosť sa delí na organizovanú a neorganizovanú. Príkladom organizovanej verejnosti sú komory, spolky, kluby, združenia, asociácie, ako aj náboženské spoločenstvá, občianske iniciatívy, združenia priemyslu a profesií, zamestnávateľov, odborových zväzov, ktoré spája spoločný záujem. Neorganizovaná verejnosť sa vzťahuje na tých jednotlivcov/občanov/obyvateľov, ktorí nie sú členmi spolkov a združení, a ktorí zastávajú svoje osobné záujmy.
- **odborník** sa rozumie, že v danej agende je ten, kto disponuje odbornosťou t.j. vedomosťami a poznaním v zmysle aktuálnych vedecko-výskumných poznatkov relevantných pre pripravovanú verejnú politiku.
- **cieľová skupina** sa rozumie časť verejnosti, na ktorú má regionálna verejná politika vplyv (pozitívny aj negatívny). Môže ňou byť aj organizovaná aj neorganizovaná verejnosť. Špeciálny zreteľ je potrebné pri zapojení klásť na tie cieľové skupiny, ktorú nie sú organizované a/alebo majú špecifické potreby (napr. menšiny: deti/mládež/študenti, marginalizované komunity, seniori, ženy, zdravotne postihnutí a i.).
- **zainteresovaný aktér** sa rozumie každý, kto môže byť verejnou politikou ovplyvnený alebo má záujem verejnú politiku ovplyvniť. Zainteresovaní aktéri sú obvykle organizovaná verejnosť (napr. zástupcovia miestnej územnej samosprávy; organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti Úradu ŽSK napr. stredné školy, organizácie pôsobiace v oblasti cestovného ruchu; podnikatelia; miestne akčné skupiny, regionálne združenia miest a obcí, mimovládne neziskové organizácie, poskytovatelia verejných a neverejných služieb a i).
- **účastník participatívnej aktivity/procesu** sa rozumie fyzická osoba (resp. nositeľ funkcie alebo zástupca úradu/organizácie/inštitúcie a jednotlivec), ktorá sa zúčastňuje participatívneho procesu.
- **koordinátor participácie** (ďalej len KP) sa rozumie zamestnanec Úradu ŽSK, ktorý zodpovedá za odborné činnosti spojené s plánovaním, riadením, realizáciou, monitorovaním a vyhodnocovaním participatívnych procesov vo vzťahu k pôsobnosti vyššieho územného celku;

- **zadávateľ** (garant) sa rozumie odborný zamestnanec Úradu ŽSK poverený tvorbou regionálnej verejnej politiky/projektu/zadania, ktoré si vyžaduje zapojenie verejnosti v spolupráci s koordinátormi participácie;
- **vedúci zamestnanec** sa rozumie riaditeľ úradu, zástupca riaditeľa úradu, riaditeľ kancelárie predsedu, zástupca riaditeľa kancelárie predsedu, hlavný kontrolór, vedúci odboru, vedúci oddelenia, vedúci referátu, ... (prípadne iní, podľa pracovného/organizačného poriadku Úradu ŽSK);
- **dodávateľ** je externý odborník, ktorý postupom podľa zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov poskytne služby v rámci konkrétneho participatívneho procesu, v prípade absencie technických, organizačných, časových a/alebo personálnych kapacít úradu ŽSK (napr. vyhotovenie analytických a koncepčných prác, tvorba expertíz, vykonávanie prieskumov, facilitácia a i.).
- **ročný plán participácie** – sa rozumie písomný materiál, vypracovaný koordinátormi participácie na základe požiadaviek zamestnancov Úradu ŽSK, ktorý predstavuje plán participatívnych procesov pre ďalší kalendárny rok a súčasne vyhodnocuje zrealizované participatívne procesy za predchádzajúci kalendárny rok.

SUMARIZÁCIA PROCESU BUDOVANIA KAPACÍT PRE PARTICIPÁCIU V PROSTREDÍ ÚRADU ŽSK

Proces budovania kapacít pre participáciu v prostredí regionálnej územnej samosprávy bol spustený prostredníctvom národného projektu Podpora partnerstva a dialógu pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík¹, ktorého garantom je Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti² (ďalej len ÚSV ROS).

Riadená participácia (participácia iniciovaná zo strany verejných inštitúcií) a budovanie kapacít pre participáciu v prostredí verejnej správy bolo ústrednou témou národného projektu. Zavádzanie inovačných opatrení v prostredí verejnej správy, zameraných na podporu budovania kapacít pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík bolo spoločným menovateľom troch podaktivít:

- Participácia a ústredné orgány štátnej správy
- Participácia a regionálna územná samospráva
- Participácia a miestna územná samospráva.

Národný projekt sa realizoval od decembra 2020 do decembra 2023 a bol financovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom programu Efektívna verejná správa. Podaktivita 2: Participácia a regionálna územná samospráva, zameraná budovanie kapacít pre participáciu v prostredí úradov samosprávnych krajov sa realizovala v období od januára 2022 do decembra 2023 v partnerstve s piatimi samosprávnymi krajmi.

Východiská

Analytický výskum a praktické skúsenosti ÚSV ROS z rokov 2017 - 2020 ukázali, že úradníci v prostredí regionálnej samosprávy sa nebránia participácii, či inovatívnym a nekonvenčným prístupom v procese zapájania verejnosti. Naopak poukázala na skutočnosti, že mnohí z nich disponujú potrebnou motiváciou a entuziazmom, a ak sa v čase testovania nových riešení majú o koho odborne oprieť a sú správne vedení, radi sa stávajú súčasťou zmeny, ktorej cieľom je zvýšenie miery zapojenia verejnosti.

ÚSV ROS predpokladal, že zvýšenie kvality zapojenia verejnosti v regiónoch priamo súvisí s dostatkom kvalifikovaných ľudských zdrojov na úradoch VÚC, ktoré sa participácii budú venovať. Vychádzal zo zistenia, že ak sa majú úrady samosprávnych krajov otvoriť verejnosti a profesionalizovať v oblasti participácie, do systému musia byť vložené nové personálne kapacity, pre ktoré budú zabezpečené vhodné formáty odbornej prípravy, podpory a odborného sprevádzania.

¹ [Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík 2](#)

² [Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti](#) bol zriadený v roku 2011. Prispieva k lepšiemu porozumeniu významu občianskej spoločnosti a činnosti mimovládnych neziskových organizácií. Splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti má postavenie poradného orgánu vlády Slovenskej republiky. Prostredníctvom akčných plánov, schvaľovaných uzneseniami vlády SR, splnomocnenec manažuje dve základné agendy – „Iniciatíva pre otvorené vládnutie“ a „Konceptia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku“. Cieľom úradu je budovať a podporovať transparentnosť a partnerstvo medzi verejnou správou, občanmi a mimovládnyimi neziskovými organizáciami. Úrad v spolupráci s ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, samosprávou a občianskou spoločnosťou reaguje na aktuálne výzvy a prináša nástroje, ktoré podporujú a posilňujú princípy otvoreného vládnutia.

Výzva k spolupráci

ÚSV ROS v marci 2020 zverejnil Výzvu na predkladanie žiadostí o spoluprácu na pilotnej schéme: Budovanie kapacít pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík v prostredí VÚC/regionálnej územnej samosprávy³.

Podmienkou účasti úradov samosprávnych krajov bolo vytvorenie troch nových pracovných miest koordinátorov participácie, začlenenie pracovných pozícií koordinátorov participácie do organizačnej štruktúry a následne ich udržanie (dva roky od finančného ukončenia projektu). Ďalšou z požiadaviek, ktorú úrady VÚC potvrdili čestným vyhlásením, bolo, že vedenie Úradu ŽSK bude podporovať proces odborného sprevádzania zamestnancov a noví zamestnanci na pozíciách koordinátor participácie budú uvoľňovaní na pravidelné pracovno-konzultačné stretnutia, workshopy a konferencie, realizovanými ÚSV ROS.

Na základe výzvy sa do programu prihlásilo päť z ôsmich samosprávnych krajov. Na základe Partnerskej zmluvy bola následne zabezpečená spolupráca Úradu splnomocnenca vlády pre rozvoj občianskej spoločnosti a piatich samosprávnych krajov:

- Banskobystrický samosprávny kraj,
- Košický samosprávny kraj,
- Nitriansky samosprávny kraj,
- Prešovský samosprávny kraj,
- Žilinský samosprávny kraj.

Pilotná schéma: Budovanie kapacít pre oblasť participatívnej tvorby verejných politík v prostredí VÚC/regionálnej územnej samosprávy sa v rámci prípravy národného projektu transformovala na samostatnú podaktivitu s názvom Participácia a regionálna územná samospráva (podaktivita 2).

Zámery a ciele podaktivity 2: Participácia a regionálna územná samospráva

Cieľom realizácie bolo zabezpečiť jednotné metodické kroky, ktoré smerujú k postupnému budovaniu kapacít v prostredí piatich samosprávnych krajov v prospech riadenej participácie a participatívnej tvorby verejných politík⁴ tak, aby došlo k:

- optimalizácii a profesionalizácii riadenia participatívnej tvorby verejných politík,
- zintenzívneniu rozsahu informovania o možnostiach zapojenia verejnosti,
- zvýšeniu miery zapojenia verejnosti do procesov tvorby a implementácie regionálnych politík, projektov, či špeciálnych participatívnych zadaní,
- vzniku funkčnej komunity praxe - nadregionálnej spolupracujúcej siete regionálnych koordinátorov participácie, ktorá pod dohľadom odborných garantov buduje vlastnú poznatkovú prax a vytvára priestor pre vzájomné učenie a zdieľanie skúseností o participácii medzi zapojenými krajmi.

Štruktúra aktivít podaktivity 2: Participácia a regionálna územná samospráva

- budovanie komunity praxe, realizácia pracovno – konzultačných stretnutí pod odborným vedením ÚSV ROS, zameraných na zvládnutie konkrétnych úloh a zadaní, spojených s realizáciou projektu (program Učiace sa regióny),
- zmapovanie podmienok, kvality zabezpečenia a riadenia participácie,

³ https://www.minv.sk/?ros_np_participacia_vyzva_vuc

⁴ Viac informácií o podaktivite 2: Participácia a regionálna územná samospráva k dispozícii na web stránke ÚSV ROS: https://www.minv.sk/?ros_participacia_2_RUS

- štandardizácia riadenia participatívnych procesov na jednotlivých úradoch zapojených samosprávnych krajov prostredníctvom nového systému riadenia participatívnych procesov,
- realizácia participatívnych procesov a optimalizácia existujúcej participatívnej praxe v piatich samosprávnych krajoch.

Realizácia programu Učiace sa regióny

Dvojročné obdobie implementácie (január 2022 - december 2023) bolo spojené s realizáciou programu odborného sprevádzania koordinátorov participácie, ktorý dostal názov Učiace sa regióny. Odborným garantom programu sa na základe verejného obstarávania stala česká spoločnosť Participation Factory, ktorá v súčinnosti s expertmi ÚSV ROS nastavovala štruktúru a dramaturgiu programu Učiace sa regióny.

Program Učiace sa regióny prostredníctvom vhodného mixu formátov (Komunita praxe - pravidelné skupinové pracovno konzultačné stretnutia, individuálne konzultácie pre tímy KP, odborné workshopy, učenie sa praxou, pracovné stretnutia v regiónoch) odborne pripravoval koordinátorov participácie tak, aby s podporou expertov ÚSV ROS a Participation Factory, dokázali kvalifikovane zabezpečiť implementáciu aktivít a činností, zadaných projektom:

- diagnostiku a zmapovanie stavu a podmienok pre participáciu,
- testovanie nového systému riadenia participatívnych procesov na živých participatívnych procesoch, projektoch a zadaniach (minimálne 3 procesy),
- spracovanie návrhov projektov na podporu vnútroinštitucionálnej participácie a medziodborovej spolupráce a zabezpečenie realizácie vybraných opatrení,
- formalizácia optimalizovaného systému riadenia participatívnych procesov,
- tvorba Ročných plánov participatívnych procesov pre rok 2024 a ich schválenie,
- realizácia informačných aktivít na podporu zvyšovania povedomia o participácii.

Výstupy a merateľné ukazovatele

- vytvoriť tri pracovné pozície koordinátorov participácie a zabezpečiť udržateľnosť pracovných miest v rozsahu $1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ FTE⁵ po dobu dvoch rokov od finančného ukončenia projektu (P0913 - Počet zamestnancov VS vykonávajúcich analytické činnosti alebo manažérske činnosti v prospech zavádzania inovačných a reformných opatrení vo VS)
- zaviesť optimalizovaný systém riadenia participatívnych procesov do praxe (P0719 - Počet zavedených inovovaných procesov)
- zrealizovať minimálne 9 podujatí, ktoré zapájajú verejnosť v rámci realizácie konkrétnych participatívnych procesov (P0589 - Počet zrealizovaných informačných aktivít)

---

⁵ FTE (Full-time equivalent) je pojem, ktorým sa označuje jednotka, ktorou sa vyjadruje miera zapojenia či kapacita zaťaženie pracovníka prepočítanú na 100% kapacitu. Inými slovami ide o ekvivalent jedného pracovníka na plný úväzok.

KLÚČOVÉ MÍLNIKY REALIZÁCIE PROJEKTU

Vytvorenie nových pracovných miest koordinátorov participácie

Vytvorenie nových pracovných miest koordinátorov participácie bolo kľúčovou podmienkou procesu budovania kapacít pre participáciu v prostredí úradov samosprávnych krajov. Na úrade samosprávneho kraja boli vytvorené tri nové pracovné miesta, čo zabezpečilo vytvorenie trojčlenného tímu koordinátorov participácie a samostatného pracoviska pre participáciu. Umiestnenie koordinátorov v organizačnej štruktúre úradov bolo na rozhodnutí vedenia úradov samosprávnych krajov. Najčastejšie boli koordinátori participácie umiestnení na oddeleniach strategického plánovania a regionálneho rozvoja. Spolu bolo vytvorených pätnásť miest koordinátorov participácie.⁶ Viac informácií k pracovnej pozícii koordinátora participácie (náplň práce KP, kompetenčný model, umiestnenie koordinátorov participácie v organizačnej štruktúre) sú spracované v samostatnej kapitole tohto dokumentu s názvom Koordinátor participácie.

Program Učiace sa regióny: systém odbornej podpory pre koordinátorov participácie

Budovanie kapacít pre participáciu v prostredí úradov samosprávnych krajov bolo spojené nielen s vytvorením pracovných miest koordinátorov participácie na úrade ŽSK, ale hlavne so zabezpečením systému dlhodobej odbornej podpory pre koordinátorov participácie. Predstavovala kľúčový pilier realizácie projektu, ktorého účelom bolo odborne pripraviť koordinátorov participácie tak, aby kvalifikovane zabezpečili realizáciu aktivít a činností, ako aj zadaných výstupov a výsledkov, ktoré boli zadané projektom. Ponúkol bohatý mix formátov a metód práce s koordinátormi participácie:

- A. Komunita praxe**
- B. Pravidelné konzultácie s tímami koordinátorov participácie**
- C. Spoločné odborné workshopy**
- D. Vyhodnotenie kompetencií koordinátorov participácie**
- E. Pracovné stretnutia v regiónoch**
- F. Učenie sa praxou**

A. Komunita praxe

Kľúčovým komponentom budovania kapacít koordinátorov participácie sa stala Komunita praxe (Community of Practice). Predstavovala novú organickú štruktúru, ktorá zastrešila sieť regionálnych koordinátorov participácie z jednotlivých úradov samosprávnych krajov. Jej činnosť bola zabezpečená prostredníctvom pravidelných online pracovno - konzultačných stretnutí (raz do týždňa/ 2 hodiny), na ktorých sa stretávali koordinátori participácie s odbornými garantmi programu Učiace sa regióny. Komunita praxe zabezpečuje vzájomné zdieľanie poznatkov, zhodnotenie priebežných výsledkov práce, transfer skúseností a priestor pre efektívne učenie sa. Vytvára bezpečný priestor, v ktorom dochádzalo k postupnému zmocňovaniu koordinátorov participácie a budovaniu/vytváraníu vlastnej poznatkovej praxe. Ide o inovatívnu a progresívnu metódu učenia sa, ktorá kladie dôraz nie na individuálne, ale na sociálne učenie sa, kedy zdieľané poznatky sú spoločným vlastníctvom učiacej sa komunity, nielen jednotlivca. V rámci projektu sa zrealizovalo vyše 80 stretnutí Komunity praxe.⁷

⁶ Zoznam koordinátorov participácie vrátane kontaktov je k dispozícii na web stránke ÚSV ROS: https://www.minv.sk/?ros_participacia2_RUS_koordinatori

⁷ Termíny a podrobný program Komunity praxe je k dispozícii na web stránke ÚSV ROS: https://www.minv.sk/?ros_participacia2_rus_budovanie_kapacit_komunity_praxe

B. Pravidelné konzultácie s tímami KP

Ďalším z formátov, ktorý tvoril súčasť programu Učiace sa regióny, patrili pravidelné konzultácie s jednotlivými tímami koordinátorov participácie. Konzultácie s tímami jednotlivých úradov samosprávnych krajov vytvorili priestor pre diskusiu o konkrétnych participatívnych procesoch, alebo aktivitách. Online konzultácie prebiehali pravidelne, v presne stanovenom čase, raz do týždňa. Časová dotácia pre jednu konzultáciu a tím bola 60 minút týždenne. Predmetom spoločných diskusií s expertmi a odbornými garantmi bolo riešenie konkrétnych situácií, problémov, úloh, naviazaných na jednotlivé fázy riadenia participatívnych procesov. Pravidelné konzultácie s jednotlivými tímami vytvorili priestor pre diskusiu, poradenstvo, spoločné zvažovanie, konzultovanie, pripomienkovanie napr. k mapovaniu aktérov, výberu účastníkov, vhodných metód zapojenia verejnosti, spracovaniu dizajnov participatívnych procesov, príprave scenárov k podujatiam, komunikačných výstupov, dokumentácie k procesu. V rámci programu Učiace sa regióny bolo poskytnutých 319 hodín konzultácií pre jednotlivé regionálne tímy koordinátorov participácie, z toho pre tím koordinátorov participácie ŽSK 73 hodín.

C. Spoločné odborné workshopy

Činnosť Komunity praxe bola podporená realizáciou prezenčných dvojdňových spoločných workshopov pre koordinátorov participácie, v rámci ktorých prebiehalo hodnotenie priebehu projektu, ako aj progresu KP a ich posunu v plnení výstupov a míľnikov projektu. Zabezpečovali osobné prepojenie jednotlivých tímov KP s expertmi, ako aj formálnu a neformálnu výmenu skúseností medzi samosprávnymi krajmi. Zaisťovali priestor pre spoločné diskusie k novým zadaniam a riešeným témam, ako aj čas na vyhodnocovanie a pripomienkovanie konkrétnych úloh a zadaní. Súčasťou workshopov boli pripomienkovacie, konzultačné procesy, prípadne spolupráca dokumentov a projektov (napr. katalóg príkladov dobrej praxe, projekty vnútroinštitucionálnej participácie a medziodborovej spolupráce). Umožňovali KP získať nové zručnosti (napr. facilitácia, metódy, techniky a formy práce s účastníkmi), rozvíjať know-how na vybrané témy, alebo byť súčasťou simulácií a modelových cvičení, zameraných na dizajnovanie participatívnych procesov. Jej činnosť bola zabezpečená prostredníctvom pravidelných online pracovno - konzultačných stretnutí (raz do týždňa/ 2 hodiny), na ktorých sa stretávali koordinátori participácie s odbornými garantmi programu Učiace sa regióny. V rámci projektu sa zrealizovalo 6 odborných workshopov⁸.

D. Vyhodnotenie kompetencií KP

V rámci prípravnej fázy na prelome mesiacov marec – apríl 2022 bolo zrealizované úvodné vyhodnotenie kompetencií koordinátorov participácie, ktoré prebehlo formou osobných pohovorov. Osobný online pohovor v časovej dotácii 30-45 minút prebehol s každým koordinátorom participácie samostatne. Bol zameraný na zmapovanie osobnostných predpokladov, zhodnotenie silných a slabých stránok KP. Druhá časť procesu vyhodnocovania kompetencií sa realizovala prostredníctvom elektronického dotazníka. Jej cieľom bolo analyzovať mieru odbornosti a zručností, ktorými KP disponujú, ako aj zmapovať ich potreby. Tretia časť vyhodnotenia sa konala v rámci prvého odborného workshopu v Bratislave a mapovala dynamiku jednotlivých tímov s využitím simulačných cvičení, spojených s dizajnovaním participatívnych procesov. Priebežné vyhodnocovanie a sledovanie posunu zručností KP prebiehalo cca každého pol roka prostredníctvom sebahodnotiaceho dotazníka a simulačných cvičení v rámci spoločných odborných workshopov, ako aj pozorovaním

⁸ Program jednotlivých odborných workshopov je k dispozícii na web stránke ÚSV ROS: https://www.minv.sk/?ros_participacia2_rus_budovanie_kapacit_workshopy

jednotlivých koordinátorov participácie a sledovaním ich posunu počas pravidelných konzultácií s tímami KP a práce v rámci stretnutí Komunity praxe.

E. Pracovné stretnutia v regiónoch

Zástupcovia USV ROS a odborní garanti z Participation Factory navštívili všetkých päť úradov samosprávnych krajov, na ktorých boli vytvorené pozície koordinátorov participácie (tzv. Tour de regióny 1⁹). Účelom stretnutí bolo prezentovať prínosy participácie, model budovania kapacít, program Učiace sa regióny, ako aj predstaviť plán aktivít a očakávané výstupy (máj - jún 2022) a v ďalšom kole stretnutí (Tour de Regióny 2¹⁰) odprezentovať priebežne dosiahnuté výsledky - optimalizovaný systém riadenia participatívnych procesov a prediskutovať spôsob jeho formalizácie (júl 2023). Stretnutí sa zúčastňovali predovšetkým vedúci jednotlivých odborov a vedenie úradu, ako aj zástupcovia koordinátorov participácie.

F. Učenie sa praxou

Program Učiace sa regióny prostredníctvom vhodnej kombinácie formátov (Komunita praxe - pravidelné skupinové pracovno konzultačné stretnutia, individuálne konzultácie pre tímy KP, odborné workshopy, učenie sa praxou, pracovné stretnutia v regiónoch) využíval princíp učenia sa praxou. Práca účastníkov bola postavená na vzájomnom participatívnom učení, mentorstve a coachingu s využitím princípov budovania funkčnej komunity praxe. Program odborne pripravoval koordinátorov participácie tak, aby s podporou sprevádzajúcich expertov, dokázali kvalifikovane zabezpečiť implementáciu aktivít a činností, ale hlavne výsledkov, ktoré boli zadefinované projektom. Koordinátori participácie nadobudnuté a získané skúsenosti, poznatky a zručnosti priamo prenášali do svojej pracovnej činnosti s dôrazom na prípravu, realizáciu a vyhodnotenie participatívnych procesov, ktorých riadením boli poverení. Súčasne nadobudnuté skúsenosti z praxe (dobré aj zlé) prenášali do ďalšej činnosti komunity praxe. Ide o inovatívnu a progresívnu metódu podpory a učenia sa, ktorá kladie dôraz nie na individuálne, ale na sociálne učenie sa, kedy zdieľané poznatky sú spoločným vlastníctvom učiacej sa komunity, nielen jednotlivca.

Diagnostika stavu a podmienok pre participáciu

Jedným z výstupov projektu bola diagnostika stavu a podmienok pre participáciu s cieľom zmapovať existujúcu prax (zrealizované participatívne procesy), ľudský potenciál, riziká a slabé miesta, ktoré ovplyvňujú kvalitu participácie a následne identifikovať príležitosti pre zvyšovanie účasti verejnosti na tvorbe politik s využitím potenciálu koordinátorov participácie. Išlo o dlhodobý proces mapovania a vyhodnotenia stavu a podmienok pre participáciu na úrovni jednotlivých úradoch samosprávnych krajov.

Proces diagnostiky prebiehal vo viacerých fázach¹¹. Úvodnou fázou bolo prvotné zmapovanie zázemia a podmienok pre participáciu prostredníctvom rozhovorov s vybranými zamestnancami, ktoré realizovali koordinátori participácie. Jej cieľom bolo vytvoriť priestor pre KP, aby sa zoznámili s úradom, jeho zamestnancami, a identifikovali regionálne verejné politiky, projekty a zadania, do ktorých je vhodné a potrebné zapojiť verejnosť.

V ďalšej fáze diagnostiky sa realizovali rozhovory s vedením úradov (vedúcimi zamestnancami odborov a riaditeľmi úradov). Rozhovory slúžili na porozumenie, ako vedenie vníma participáciu a do akej miery je participácii naklonené. Počas týchto rozhovorov sme na každom

⁹ https://www.minv.sk/?ros_participacia2_rus_budovanie_kapacit_tour_de_regiony

¹⁰ https://www.minv.sk/?ros_participacia2_rus_budovanie_kapacit_tour_de_regiony_2

¹¹ Viac informácií o jednotlivých fázach diagnostiky a mapovania stavu a podmienok pre participáciu: https://www.minv.sk/?ros_participacia_2_RUS_diagnostika

úrade identifikovali politiky, ktoré sa v minulosti tvorili participatívne. Praktické, živé skúsenosti so zapojením verejnosti sme následne zisťovali z rozhovorov s odbornými zamestnancami, ktorí boli zodpovední za tvorbu daných politík. Poslednou fázou bol dotazníkový prieskum, ktorý bol zaslaný všetkým zamestnancom úradov samosprávnych krajov.

Záverečným výstupom z diagnostiky, ktorý sumarizuje zistenia z jednotlivých fáz, je analýza participatívnej praxe na každom z piatich úradov samosprávnych krajov. Analýza participatívnej praxe ŽSK¹² sumarizuje výsledky a zistenia z diagnostiky mapovania stavu a podmienok pre participáciu na Úrade ŽSK. Analýza definuje návrhy na zefektívnenie participácie na úrade a slúži ako podklad pre navrhnutie ďalších opatrení na zlepšenie participatívnej praxe pre ďalšiu fázu budovania kapacít. Záverečné zistenia a odporúčania predstavujú samostatnú kapitolu tohto materiálu s názvom Kľúčové zistenia z diagnostiky stavu a podmienok pre participáciu.

Optimalizovaný systém riadenia participatívnych procesov

Ďalšou kľúčovou aktivitou bolo navrhnutie optimalizovaného systému riadenia participatívnych procesov. Optimalizovaný systém riadenia PP zastrešuje celý životný cyklus participatívneho procesu, ktorý predstavuje sedem na seba nadväzujúcich fáz. Navrhnutý systém riadenia bol v rámci realizácie projektu testovaný na minimálne troch živých participatívnych procesoch a procesoch riadenia participácie na každom zo zapojených úradov samosprávnych krajov.

Sedem fáz riadenia participatívneho procesu (PP):

1. Definovanie zadania PP
2. Dizajnovanie PP
3. Podrobné naplánovanie PP
4. Realizácia PP
5. Priebežný zber dát a monitoring PP
6. Priebežné informovanie a komunikácia o PP
7. Vyhodnotenie PP

Popis jednotlivých fáz riadenia participatívnych procesov je súčasťou Manuálu na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK, ktorý vošiel do platnosti a účinnosti k 29.12.2023.

Špecifické miesto v systéme riadenia participatívnych procesov má tvorba a schvaľovanie Ročného plánu participatívnych procesov pre ďalší kalendárny rok, ktorý sa orientuje na vyhodnotenie zrealizovaných a plánovanie budúcich participatívnych procesov. Je zadefinovaný dvoma procesnými krokmi:

- a. Vytvorenie Ročného plánu PP na budúci kalendárny rok,
- b. Vyhodnotenie aktuálneho Ročného plánu PP.

Katalóg procesov, procesné mapy a knižnica dokumentov

Pre každú zo popísaných fáz životného cyklu riadenia participatívneho procesu bola ÚSV ROS navrhnutá samostatná procesná mapa, ktorá definuje konkrétne postupy a činnosti, ako aj potrebné ľudské zdroje, požadované vstupy a očakávané výstupy. Pre proces plánovania a

¹² Výstup Analýza participatívnej praxe ŽSK je k dispozícii na web stránke: [Participácia - ŽSK \(zilinskazupa.sk\)](https://www.zilinskazupa.sk)

vyhodnocovania participatívnych procesov na ročnej báze bol spracovaný v samostatných procesných mapách.

Procesné mapy boli nastavené a spracované pre:

- **konkrétny participatívny postup:**
  - 1.1. Definovanie zadania participatívneho postupu
  - 1.2. Dizajnovanie participatívneho postupu
  - 1.3. Podrobné naplánovanie participatívneho postupu
  - 1.4. Realizáciu participatívneho postupu
  - 1.5. Priebežný zber dát a monitoring
  - 1.6. Priebežné informovanie a komunikácia participatívneho postupu
  - 1.7. Vyhodnotenie participatívneho postupu
- **tvorbu Ročného plánu participácie**
  - 2.1. Vytvorenie Ročného plánu participácie na budúci rok
  - 2.2. Vyhodnotenie aktuálneho Ročného plánu participácie

Pre jednotlivé procesné fázy boli spracované karty procesu, v ktorých užívatelia ku každej procesnej mape nájdu odkaz na procesný model (vizualizáciu procesu), stručný popis procesu, rozhrania na iné procesy a podprocesy, identifikovaných účastníkov procesu, vstupy procesu, výstupy procesu, identifikovanú štartovaciu a koncová udalosť a obmedzenia realizácie procesu.

Súčasťou súboru procesných máp je aj **knižnica dokumentov**, ktorá obsahuje predpripravené šablóny a vzory, ktoré metodicky usmerňujú prácu/činnosť koordinátorov participácie pri vypracovávaní výstupov z jednotlivých fáz riadenia participatívneho procesu, ktoré sú prílohou č. 1 Manuálu na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK, ktorý vošiel do platnosti a účinnosti od 29.12.2023.

Prílohou č. 2 je Vzor procesnej mapy riadenia participatívnych postupov podľa návrhu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti. Tieto mapy sú spracované v zmysle [Princípov optimalizácie procesov vo verejnej správe](#) a sú založené na [Metodike optimalizácie procesov - konvencie](#) (výstup z národného projektu [Optimalizácia procesov vo verejnej správe](#)).

Poznámka: Katalóg procesov pre systém riadenia participatívnych procesov vrátane vzorových dokumentov/šablóny sú tiež samostatnou prílohou č.1 tohto dokumentu.

Formalizácia systému riadenia participatívnych procesov

Záverečná etapa realizácie projektu bola naviazaná na zavedenie a formalizáciu navrhnutého a otestovaného systému riadenia participatívnych procesov. Táto fáza realizácie projektu bola spojená s procesom tvorby a schvaľovania prvého Ročného plánu participatívnych procesov pre ďalší kalendárny rok (2024). Schválením prvého Plánu participatívnych procesov pre rok 2024 vedením Úradu ŽSK je systém riadenia participatívnych procesov oficiálne zavedený do praxe.

Ďalšou možnosťou formalizácie systému riadenia participatívnych procesov bolo je schválenie Manuálu na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSKu riadenia participatívnych procesov realizovaných vyšším územným celkom, ktorý upravuje postup a dáva návod zamestnancom vyššieho územného celku ako zapojiť verejnosť v rámci plnenia svojich pracovných úloh.

V niektorých krajoch je systém riadenia participatívnych procesov zaradený a zapracovávaný do väčších a komplexnejších politík (napríklad: manažment riadenia kvality - optimalizácia pracovných procesov a postupov, Koncepcia SMART, Proces tvorby strategického dokumentu). Ide však o dlhodobejšie procesy, ktoré prekračujú obdobie realizácie projektu.

Ročný plán participácie pre rok 2024

Ročný plán participácie je písomným materiálom, ktorý sumarizuje plánované participatívne procesy pre ďalší kalendárny rok 2024 a súčasne ponúka zhodnotenie činnosti koordinátoriek participácie počas doby realizácie projektu (január 2022 – december 2023). Materiál kladie dôraz na vyhodnotenie zrealizovaných a prebiehajúcich participatívnych procesov, ktoré testovali nový systém riadenia participatívnych procesov v rokoch 2022 - 2023.

Schválením materiálu zo strany vedenia jednotlivých úradov samosprávnych krajov je zabezpečené zavedenie (formalizácia) optimalizovaného systému riadenia participatívnych procesov, ako aj odsúhlasenie zoznamu participatívnych procesov pre ďalší kalendárny rok, ktorý definuje činnosť koordinátorov participácie v roku 2024. Zoznam participatívnych procesov pre rok 2024 obsahuje nové participatívne projekty, ako aj participatívne procesy a zadania, ktoré začali v roku 2023 a budú pokračovať v roku 2024.

Jeho súčasťou môže byť aj návrh konkrétnych opatrení a krokov, ktoré sú zamerané na ďalší proces posilňovania medziodborovej komunikácie a spolupráce, vnútroinštitucionálnej participácie, či na podporu budovania kapacít pre participáciu na úrade, ako aj v regióne.

Manuál na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK

Manuál riadenia participatívnych procesov realizovaných vyšším územným celkom upravuje postup a dáva návod zamestnancom vyššieho územného celku ako zapojiť verejnosť v rámci plnenia svojich pracovných úloh.

Manuál bol spracovaný za účelom zavedenia systému riadenia participatívnych procesov do tvorby verejných politík samosprávnych krajov, projektov alebo iných zadaní a úloh, ktoré vyžadujú zapojenie verejnosti. Upravuje ciele participatívnych procesov, pracovnú činnosť koordinátorov participácie, povinnosti zamestnancov VÚC v súvislosti s plánovaním, realizovaním a vyhodnocovaním participatívnych procesov, návod na postup zabezpečenia tvorby Ročného plánu participatívnych procesov a návod na postup pri realizácii konkrétnych participatívnych procesov. Súčasťou manuálu je aj článok venovaný vymedzeniu a definícii základných pojmov ako sú riadená participácia, participatívny proces, verejnosť, účastník participatívneho procesu, tvorba regionálnych verejných politík atď.

K Manuálu je priložený Vzor procesnej mapy riadenia participatívnych postupov podľa návrhu Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a k nej vypracované vzorové dokumenty pre vypracovanie a zhodnotenie participatívneho postupu.

Poznámka: Manuál na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK na podporu riadenia participatívnych procesov realizovaných vyšším územným celkom, vzory procesných máp a vzorové dokumenty sú samostatnou prílohou č. 2 tohto dokumentu.

Realizácia participatívnych procesov

Jednou z aktivít projektu bolo na každom zo zapojených úradov zabezpečiť testovanie systému riadenia participatívnych procesov na minimálne troch živých participatívnych procesoch, ktoré vzišli z potrieb a plnenia úloh Úradu ŽSK.

V rámci projektu sme zrealizovali viac ako 20 participatívnych procesov¹³, ktoré sa týkali rôznych oblastí výkonu správy (životné prostredie, sociálne veci, cestovný ruch, doprava, školstvo, regionálny rozvoj, kultúra atď.). Z hľadiska typu participatívnych procesov podľa úrovne zapojenia verejnosti spektrum realizovaných procesov zabezpečilo od konzultácií a diskusií s verejnosťou, spoluprácu pri tvorbe dokumentov a generovanie konkrétnych návrhov, ako aj modely spolurozhodovania v procesoch prioritizácie projektov, či opatrení.

Realizácia participatívnych procesov bola spojená s:

- tvorbou, alebo aktualizáciou regionálnych verejných politík (konceptné, strategické dokumenty, akčné plány),
- prioritizáciou projektov do zásobníkov pre Integrované územné stratégie/investície,
- vznikom a činnosťou platforiem, alebo kooperujúcich sietí partnerov s cieľom zabezpečiť kvalitnejšiu implementáciu regionálnych verejných politík a zefektívniť poskytované služby v území,
- realizáciou špecializovaných participatívnych podujatí a prieskumov s cieľom identifikovať potreby špecifickej cieľovej skupiny, zabezpečiť navrhovanie a spoluprácu opatrení, dynamizovať spoluprácu medzi aktérmi, alebo zlepšiť pracovné prostredie na úrade,
- vytvorením podmienok pre riadený dialóg aktérov v území s cieľom eliminovať konflikt v území, dynamizovať spoluprácu s VÚC, zefektívniť čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, zabezpečiť výmenu skúseností a zdieľanie dobrej/zlej praxe.

V čase realizácie projektu koordinátorky participácie ŽSK v súčinnosti so Zadávateľmi (garantmi) a vybranými zamestnancami Úradu ŽSK zrealizovali 6 participatívnych projektov¹⁴:

1. EVVO I.: Mapovanie úrovne environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu (EVVO) na stredných školách v Žilinskom kraji,
2. EVVO II.: Podpora EVVO na stredných školách v Žilinskom kraji - návrhová časť,
3. Vodozádržné opatrenia a klimatická udržateľnosť,
4. Rodová rovnosť a lepšie pracovné prostredie na úrade ŽSK,
5. Národný park Malá Fatra,
6. Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v ŽSK

Viac informácií o zrealizovaných participatívnych projektoch na Úrade ŽSK je predmetom samostatnej kapitoly tohto dokumentu s názvom Zrealizované participatívne procesy (vrátane ich vyhodnotenia).

¹³ Zoznam všetkých zrealizovaných participatívnych projektov nájdete na web stránke ÚSV ROS: [Banskobystrický samosprávny kraj](#) | [Košícký samosprávny kraj](#) | [Nitriansky samosprávny kraj](#) | [Prešovský samosprávny kraj](#) | [Žilinský samosprávny kraj](#)

¹⁴ Informácie o participatívnych procesoch ŽSK nájdete na linkoch: <https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/participativne-procesy/>
https://www.minv.sk/?ros_participacia_2_RUS_parti_procesy_ZSK

Projekty na podporu vnútroinštitucionálnej participácie a medziodborovej spolupráce

Samostatnou témou sa v rámci realizácie projektu sa stala vnútroinštitucionálna participácia a podpora medziodborovej spolupráce. Dôvodom pre otvorenie témy bola skutočnosť, že predpokladom efektívnej komunikácie, spolupráce a participácie s aktérmi v území, je v prvom rade kvalitná medziodborová komunikácia, spolupráca a participácia. Preto bol do systému riadenia participatívnych procesov zapracovaný procesný prvok na podporu medziodborovej participácie, špeciálne ak ide o tvorbu regionálnych verejných politík, projektov a zadaní, ktoré si vyžadujú súčinnosť dvoch, prípadne viacerých odborov.

Diagnostika stavu a podmienok pre participáciu poukázala na fakty, že medziodborová spolupráca je súčasťou pracovnej kultúry v prostredí sledovaných krajov. Až 74 % respondentov zapojených do dotazníkového prieskumu (jún 2023 – september 2023)¹⁵, považuje spoluprácu s inými odbormi pri riešení svojich agend za bežnú prax, ale pre zlepšenie existujúcej medziodborovej spolupráce by zamestnanci uvítali realizáciu mäkkých aktivít, v ktorých dochádza k organickému prenosu poznatkov medzi zamestnancami. A súčasne vytvárajú prostredie a podmienky, v rámci ktorých zamestnanci majú možnosť lepšie spoznať agendu, výsledky práce a zamestnancov z iných oddelení (napr. teambuildingy, pravidelné neformálno-pracovné stretnutia, pracovné raňajky, job - shadowing, interný newsletter a konferencie).

Každý z tímov koordinátorov participácie na zapojených samosprávnych krajoch vypracoval samostatný projekt, zameraný na podporu vnútroinštitucionálnej participácie a medziodborovej komunikácie a spolupráce. V niektorých samosprávnych krajoch, na základe prezentácie projektov VIP a následnej diskusie s vedením, došlo aj k realizácii vybraných opatrení:

- medziodborové projektové porady (PSK),
- letná škola strategického plánovania odboru (BBSK),
- úprava spoločných priestorov úradu pre potreby neformálnych pracovných stretnutí a školenia o nástrojoch participácie a informovanie o participácii cez Newsletter pre zamestnancov a zamestnankyne (ŽSK),
- interný newsletter (BBSK¹⁶, KSK),
- medziodborové raňajky (NSK),
- dobrovoľnícke aktivity (KSK).

Viac informácií o agende vnútroinštitucionálnej participácie a medziodborovej spolupráce sú popísané v samostatnej kapitole tohto dokumentu s názvom Zrealizované participatívne procesy (vrátane ich vyhodnotenia). Príklady dobrej praxe zo zapojených úradov VÚC sú rozpracované v publikácii Učiace sa regióny - katalóg príkladov dobrej praxe¹⁷.

Zvyšovanie povedomia o participácii

Kľúčovou súčasťou realizácie participatívnych procesov je transparentná a otvorená komunikácia. Aktéri, účastníci participatívneho procesu, ale aj široká verejnosť musí mať

¹⁵ online dotazníkový prieskum ([dotazník](#)), realizovaný na všetkých zapojených úradoch samosprávnych krajov bol zameraný na zisťovanie názorov a skúseností zamestnancov v štyroch tematických okruhoch: (1) medziodborová spolupráca, (2) vnímanie a postoj k participácii, (3) reflexia koordinátorov participácie a (4) potreba školení v oblasti participácie. Jeho výsledky sú zapracované do Analýzy participatívnej praxe ŽSK.

¹⁶ [Newsletter participácie vol. 3 \(office.com\)](#), [Newsletter participácie vol. 2 \(office.com\)](#)

¹⁷ publikácia Učiace sa regióny - katalóg príkladov dobrej praxe je k dispozícii na web stránke ÚSV ROS: https://www.minv.sk/?ros_participacia2_publicita_publicacie

prístup k informáciám o participatívnych procesoch, ktoré zapájajú verejnosť a sú iniciované zo strany úradov samosprávnych krajov. Účelom otvorenej komunikácie je nielen referovať o tom, aké participatívne procesy, aktivity a zadania sa zrealizovali, aké závery a výstupy participatívne aktivity zabezpečili, do akej miery boli tieto závery a výstupy úradom akceptované, ale jej cieľom je aj proaktívne informovať o participatívnych procesoch a aktivitách, do ktorých sa verejnosť v regiónoch môže zapojiť.

V rámci projektu sme sa sústredili nielen na zintenzívnenie rozsahu informovania o možnostiach zapojenia verejnosti, ale aj na zvýšenie povedomia o participácii v regiónoch (v rámci úradu aj smerom von z úradu).

A. Informovanie a publicita

Na webových stránkach každého z piatich zapojených úradov samosprávnych krajov vznikla samostatná sekcia, podstránka venovaná téme participácie. Na podstránke sú dostupné informácie o projekte, programe budovania kapacít pre participáciu, tíme koordinátorov participácie, realizovaných participatívnych procesoch, podujatiach a ich výstupoch. Táto podstránka by mala slúžiť ako hlavný informačný bod pre participáciu v kraji aj pre ďalšie obdobie po ukončení projektu. Úrad ŽSK zverejňuje informácie o participácii na svojej web stránke v rámci samostatnej podsekcii s názvom Participácia¹⁸.

Ďalším informačným kanálom, ktorý slúži na prezentáciu aktivít a výsledkov práce koordinátorov participácie na jednotlivých úradoch VÚC, je web stránka ÚSV ROS a jej samostatná podsekcii s názvom Participácia a RÚS¹⁹.

B. Odborné konferencie a podujatia

Projekt vytvoril priestor pre realizáciu cyklu regionálnych odborných konferencií.²⁰ Každý zo zapojených úradov samosprávnych krajov sa stal organizátorom odbornej konferencie o participácii, programe budovania kapacít pre participáciu, aktivitách projektu, ako aj participatívnych procesoch a konkrétnych modeloch zapájania verejnosti. Ich cieľom bolo poukázať na prínosy riadenej participácie, prezentovať dobré príklady z praxe v regióne, či zdieľať dosiahnuté výsledky jednotlivých úradov samosprávnych krajov. Účastníkmi odborných konferencií boli zástupcovia miest a obcí, ďalších samosprávnych krajov, ústredných orgánov štátnej správy, mimovládnych neziskových organizácií, či ďalších zástupcov občianskej spoločnosti. Odborná konferencia s názvom Za spoluprácu²¹, ktorú realizoval Úrad ŽSK a zúčastnilo sa jej 100 účastníkov, sa konala dňa 20. júna 2023 v Novej Synagóge v Žiline.

Súčasne projekt vytvoril priestor pre realizáciu ďalších odborných konferencií a ďalších podujatí, ktoré podporovali zapojenie verejnosti, kľúčových aktérov a partnerov z územia v rámci realizovaných participatívnych procesov. V rámci projektu bolo zrealizovaných viac ako 55 participatívnych podujatí z toho úrad ŽSK zrealizoval 14 podujatí, ktoré boli odpočítané v rámci merateľných ukazovateľov, čo je o 4 viac ako priemer za kraj a zároveň o 5 viac, ako stanovený minimálny počet merateľných ukazovateľov pre každý kraj. Dokopy koordinátorky participácie ŽSK v priebehu projektových rokov 2022 a 2023 zorganizovali celkovo 32

¹⁸ Link: <https://www.zilinskazupa.sk/sk/participacia/>

¹⁹ Link: https://www.minv.sk/?ros_participacia_2_RUS

²⁰ Informácie k odborným konferenciám: [BBSK \(18.5.2023\)](#) | [PSK \(31.5.2023\)](#) | [ŽSK \(20.6.2023\)](#) | [NSK \(29.6.2023\)](#)

²¹ [Program odbornej konferencie Za spoluprácu Žilinského samosprávneho kraja](#)

podujatí, facilitovali niekoľko desiatok stretnutí a iniciovali mnohé ďalšie stretnutia, či už v rámci Úradu ŽSK alebo s aktérmi v území samosprávneho kraja.

C. Publikácia Učiace sa regióny - katalóg príkladov dobrej praxe

Publikácia je výsledkom participatívneho procesu, ktorý sumarizoval nadobudnuté skúsenosti koordinátorov participácie z prípravy, implementácie a vyhodnotenia participatívnych procesov, realizovaných počas doby realizácie projektu pracovali. Je praktickou príručkou pre každého, kto je poverený prípravou a realizáciou participatívneho procesu, alebo podujatia. Syntetizuje nadobudnuté poznanie do odporúčaní a rád v previazaní na desať princípov kvalitného participatívneho procesu „Participatívne desatoro“, praktické tipy k jednotlivým fázam participatívneho procesu, checklisty od regionálnych koordinátorov participácie (napr. čo si pripraviť na participatívny workshop, ako nastaviť časový harmonogram a pripraviť rozpočet participatívneho procesu, ako využiť vybrané metódy a formáty zapojenia verejnosti). Publikácia súčasne predstavuje jednotlivých koordinátorov participácie a príbeh jednotlivých regionálnych tímov za kvalitnejšou participáciou v regióne, ako aj tých, ktorí za realizáciou programu Budovania kapacít pre participáciu na úrovni samosprávnych krajov stoja.

D. Prax participatívnej tvorby verejných politík v prostredí regionálnej územnej samosprávy

Jeden z kľúčových odborných výstupov, ktorý rozširuje aktuálne poznanie o participatívnej praxi na úrovni regionálnej územnej samosprávy je záverečná súhrnná analýza. Interpretuje a vyhodnocuje všetky zozbierané kvalitatívne a kvantitatívne dáta z jednotlivých samosprávnych krajov, ktoré slúžili pre spracovanie analýz participatívnej praxe na jednotlivých úradoch samosprávnych krajov. Tieto dáta slúžili ako podklad pre sekundárnu analýzu dát, ktorú spracoval expertný tím ÚSV ROS. Výsledkom je súhrnná analýza Aká je prax participatívnej tvorby verejných politík v prostredí regionálnej územnej samosprávy?²².

Udržateľnosť pracovných miest koordinátorov participácie

Projekt zabezpečil vytvorenie troch pracovných miest koordinátorov participácie, ktoré boli financované z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu cez program Efektívna verejná správa. Podmienkou realizácie programu Učiace sa regióny - budovania kapacít pre participáciu na úradoch samosprávnych krajov, bolo nielen vytvorenie, ale aj udržanie novovytvorených pracovných pozícií koordinátorov participácie. V skratke to znamená to, že činnosť koordinátorov participácie nebude ukončená koncom realizácie projektu. Udržateľnosť výsledkov projektu je naviazaná na zachovanie dvoch pracovných miest na plný pracovný úväzok. Po ukončení projektu musia byť pracovné miesta koordinátorov participácie financované z vlastných zdrojov úradov samosprávnych krajov. Udržateľnosť týchto pracovných miest je naviazaná na obdobie dvoch rokov od finančného ukončenia projektu.

²² Analýza Aká je prax participatívnej tvorby verejných politík v prostredí regionálnej územnej samosprávy? je dostupná na web stránke ÚSV ROS: https://www.minv.sk/?ros_participacia_2_RUS_diagnostics

KOORDINÁTOR PARTICIPÁCIE

Popis role a náplň práce koordinátora participácie

Koordinátor participácie (KP) funguje ako garant kvality riadenia participatívnych procesov. Plánuje, dizajnuje, usmerňuje, koordinuje a vyhodnocuje participatívne procesy (procesy, ktoré zabezpečujú zapojenie verejnosti) vo vzťahu k pôsobnosti vyššieho územného celku. Pracuje s verejnosťou v súčinnosti s ďalšími relevantnými zamestnancami úradu samosprávneho kraja. Funguje v tíme zloženom z minimálne dvoch koordinátorov participácie a spoločne zabezpečujú agendy participácie naprieč úradom. Koordinátori participácie na Úrade ŽSK aktívne a vzájomne kooperujú a spoločne zaisťujú kvalitu riadenia participatívnych procesov.

Koordinátor participácie je zodpovedný za kvalitnú implementáciu participatívnych procesov v zmysle nastaveného a schváleného systému riadenia participatívnych procesov počas prípravnej, realizačnej fázy a fázy vyhodnotenia participatívneho procesu. Konkrétne:

- **Počas prípravnej fázy procesu:** zabezpečuje distribúciu a vyhodnotenie Požiadavky na spoluprácu, spracovanie Projektového dotazníka, vytvára dizajn participatívnych procesov a zabezpečuje prípravu Projektového spisu, ktorý definuje ciele participatívneho procesu, mapuje zainteresovaných aktérov, navrhuje a určuje metódy zapojenia verejnosti, definuje merateľné ukazovatele, zabezpečuje výber a nastavenie nástrojov pre riadenie a koordináciu procesu, plánuje a podrobne rozpracováva jednotlivé fázy procesu na úroveň participatívnych aktivít a podujatí, ako aj zabezpečuje návrh riadenia participatívnych procesov (navrhuje tím pre realizáciu participatívneho procesu, definuje mandáty a role v rámci tímu, ako aj úlohu a postavenie dodávateľov, navrhuje rozpočet a komunikačný plán pre participatívne procesy).
- **Počas realizačnej fázy procesu:** zabezpečuje nábor a komunikáciu s účastníkmi participatívneho procesu, súčinnosť zamestnancov Úradu ŽSK a dodávateľov na participatívnych aktivitách, realizuje všetky participatívne aktivity (ankety, dotazníkové prieskumy, fokusové skupiny, informačné dni, pracovné skupiny, okrúhle stoly, workshopy, verejné konzultácie, verejné vypočutia, občianske zhromaždenia, stretnutia s organizovanou a neorganizovanou verejnosťou, vyhodnotenie a zapracovávanie pripomienok atď.), vykonáva facilitáciu stretnutí a workshopov, zabezpečuje a distribuuje dokumentáciu (výstupy) z participatívnych podujatí a aktivít.
- **Počas fázy vyhodnotenia procesu:** po ukončení participatívneho procesu zabezpečuje vyhodnotenie participatívneho procesu formou Hodnotiacej správy, ktorú spracuje na základe zozbieraných dát (priebežný monitoring) a plnenia merateľných indikátorov, prípadne ďalších doplnkových dát, zozbieraných po ukončení procesu (napr. spätná väzba od zamestnancov, účastníkov procesu).
- **Priebežne počas doby trvania participatívneho procesu:** spracováva a priebežne aktualizuje dokumentáciu k jednotlivým participatívnym procesom v zmysle nastaveného systému riadenia participatívnych procesov, koordinuje relevantných zamestnancov na Úrade ŽSK a dodávateľov, podieľa sa na pravidelnej internej a externej komunikácii o participatívnom procese, informačnej a komunikačnej kampani k plánovaným činnostiam, priebehu, výsledkom a vyhodnoteniu participatívneho procesu, ako aj vykonáva priebežné monitorovanie participatívneho procesu podľa nastavených merateľných ukazovateľov.

Koordinátor participácie ďalej zabezpečuje:

- tvorbu ročného Plánu participatívnych procesov. Plán participatívnych procesov vzniká v súčinnosti so zadávateľmi participatívnych procesov (garanti). Súčasťou materiálu je

aj ročný odpočet a vyhodnotenie realizovaných participatívnych procesov za aktuálny rok,

- priebežne mapuje nové požiadavky na zabezpečenie participatívnych postupov, projektov a zadaní. Na základe nových požiadaviek priebežne (ale minimálne raz ročne v septembri) aktualizuje Ročný plán participácie. Následne poskytuje súčinnosť na ich príprave, realizácii a vyhodnotení.
- spracováva a priebežne aktualizuje dokumentáciu k jednotlivým participatívnym procesom,
- zabezpečuje aktualizáciu databázy prebiehajúcich participatívnych procesov a ich výstupov, ak nemá priamy prístup ku konkrétnym výstupom, musí mať aspoň prehľad o existencii predmetných výstupov, ako aj tom, kde sa nachádzajú (konkrétne pracovisko a zodpovedná osoba). Pokiaľ sa akékoľvek pracovisko/odbor úradu samosprávneho kraja chystá zapájať verejnosť, obráti sa na koordinátora participácie, ktorý mu poradí, či pracovisko/odbor v rámci úradu rovnakú skupinu aktérov, prípadne cieľovú skupinu (študenti, seniori, podnikatelia, starostovia a primátori) v nedávnej dobe nezapojil, či sa zapájať nechystá, a týmto pomôže konsolidovať procesy a vyvarovať sa duplikácii aktivít.
- vedie databázu výstupov a zozbieraných dát z participatívnych aktivít kategorizovaných podľa nastavených kritérií (napr. oblasť výkonu kompetencií, dotknuté územie alebo cieľové skupiny zainteresovaných aktérov: volení predstavitelia, odborní zamestnanci, zdravotne postihnutí, podnikatelia atď.),
- má prehľad o všetkých používaných nástrojoch na e-participáciu v rámci úradu, ktoré sú priebežne aktualizované v databáze. Pokiaľ sa zamestnanec úradu chystá použiť nový digitálny nástroj na zapojenie aktérov, alebo cieľovej skupiny (dotazník, nástroj na zber podnetov, spätnú väzbu, participatívne mapovanie atď.), obráti sa na KP, ktorý poradí, či už nástroj s potrebnými funkciami na úrade existuje (pomôže tak vyvarovať sa duplicitě a fragmentácii a multiplikácii používaných nástrojov na úrade), alebo poradí, ako správne vybrať nástroj na e-participáciu (pokiaľ sa žiadny vhodný nástroj na úrade ešte nepoužíva) na základe údajov z uvedených databáz konsoliduje participatívne procesy na Úrade ŽSK s cieľom vyvarovať sa duplicitě aktivít,
- školí zamestnancov úradu v čiastkových participatívnych zručnostiach (napr. facilitácia, mapovanie aktérov, metódy a formáty zapojenia verejnosti) za účelom zvyšovania kapacít úradu v oblasti participácie,
- vytvára podklady a požiadavky pre agendu participatívnych procesov na Úrade ŽSK do rozpočtu ŽSK,
- má súčinnosť na spracovaní podkladov pre verejné obstarávanie, ak je predmet dodávky, alebo služby spojený so zapojením verejnosti.

Kompetenčný model koordinátorov participácie

Všeobecné kľúčové kompetencie

- Komunikačné kompetencie – štátny/materinský jazyk
- Matematická gramotnosť
- Digitálna gramotnosť
- Mediálna gramotnosť
- Občianske kompetencie
- Sociálne kompetencie
- Osobnostné a emocionálne kompetencie
- Schopnosť učiť sa
- Komunikačné kompetencie – cudzí jazyk

Špecifické kľúčové kompetencie

- Organizovanie a plánovanie práce
- Vodcovské schopnosti
- Schopnosť prijímať rozhodnutia a niesť zodpovednosť
- Analytické myslenie
- Kritické myslenie
- Strategické a koncepčné myslenie

Odborné vedomosti

Koordinátori participácie sú experti v nasledujúcich oblastiach, ktoré sú potrebné pre realizáciu participatívnych procesov:

- Dizajn participatívnych procesov
- Pokročilá znalosť participatívnych metód, nástrojov, formátov a techník zapájania verejnosti
- Dizajn scenárov participatívnych podujatí
- Facilitácia podujatí
- Mapovanie aktérov/stakeholderov
- Dizajn dotazníkových prieskumov
- Princípy projektovej logiky a fázy projektového cyklu - projektové riadenie participatívnych procesov
- Krízová komunikácia
- Monitoring a evaluácia participatívnych procesov
- Nastavenie kritérií kvality pre verejné obstarávanie dodávateľov participatívnych procesov
- Spôsoby a metódy komunikácie - komunikácia participatívnych procesov dovnútra úradu aj navonok
- Digitálne technológie a nové médiá v práci s verejnosťou - základná znalosť dostupných nástrojov na e-participáciu a znalosť ich uplatniteľnosti pre participatívne procesy.

Umiestnenie koordinátorov participácie v organizačnej štruktúre

Organizačné zaradenie tímu koordinátorov participácie je určené Organizačným poriadkom Úradu ŽSK a popisom pracovného miesta.

1. Pracovná pozícia:	Koordinátor participácie (KP) funguje ako garant kvality riadenia participatívnych procesov. Plánuje, dizajnuje, usmerňuje, koordinuje a vyhodnocuje participatívne procesy (procesy, ktoré zabezpečujú zapojenie verejnosti) vo vzťahu k pôsobnosti vyššieho územného celku.
2. Koordinátori participácie:	<u>VERONIKA STŘELCOVÁ</u> <u>LUCIA LAŠOVÁ</u> <u>MARTINA REMENCOVÁ</u>
3. Oddelenie/referát/pracovisko:	Pracovisko participatívnej politiky
4. Vedúci koordinátorov participácie:	Vedúci organizačného útvaru , aktívne spolupracuje a vytvára priestor pre realizáciu činností koordinátorov participácie v rámci

	daného organizačného útvaru, poskytuje súčinnosť koordinátorom participácie.
5. Meno vedúceho zamestnanca do 30.11.2023:	Mgr. Ľudmila Kučáková
6. Organizačné začlenenie/odbor do 30.11.2023:	Kancelária predsedníčky ŽSK
7. Meno vedúceho zamestnanca od 1.12.2023:	Ing. Matúš Krajčí
8. Organizačné začlenenie/odbor od 1.12.2023:	Odbor regionálneho rozvoja
9. Počet vytvorených pracovných pozícií v období 2022- 30.11.2023:	3 FTE
10. Počet zachovaných pracovných pozícií od 1.12.2023:	2 FTE

Spolupráca s tímom koordinátorov participácie

Vedenie úradu samosprávneho kraja, ako aj všetky odbory, referáty či pracoviská, ktoré potrebujú v rámci plnenia svojich pracovných úloh zapojiť verejnosť, sa môžu obrátiť na tím koordinátorov participácie. Vedúci zamestnanci, ale aj ostatní zamestnanci, by mali pri plánovaní a plnení svojich pracovných úloh vyhodnocovať svoje aktivity za účelom identifikácie potreby a/alebo možnosti zapojenia verejnosti do tvorby regionálnych politík/projektov/zadaní ako výsledku pracovnej činnosti zamestnanca.

Za pracovné úlohy podľa sa považujú najmä, ale nielen, tvorba regionálnych politík (vrátane implementácie a vyhodnocovania), príprava, implementácia a vyhodnotenie projektov, ako aj ďalšie zadania (napr. podujatia zapájajúce verejnosť, zber dát z územia, budovanie platforiem spolupracujúcich expertov a subjektov, prípadne iné aktivity, ktoré si vyžadujú zapojenie verejnosti).

Spolupráca s KP: Ako postupuje vedúci zamestnanec?

Vedúci zamestnanec je povinný:

- oboznámiť podriadených zamestnancov s potrebou skúmania a vyhodnocovania pracovných úloh z hľadiska možnosti uplatnenia participatívnych procesov,
- doručiť senior koordinátorovi participácie svojimi podriadenými zamestnancami spracované Požiadavky na spoluprácu raz ročne v previazaní na prípravu a tvorbu Plánu participatívnych procesov pre ďalší kalendárny rok, v zmysle Manuálu na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSKu na podporu riadenia participatívnych procesov,
- informovať o nových možnostiach spolupráce a doručiť koordinátorovi vypracované Požiadavky na spoluprácu, ktoré neboli zapracované do Ročného plánu participatívnych procesov na základe dynamicky generovaných potrieb Úradu ŽSK a nových pracovných úloh,
- určiť kontaktnú osobu/osoby pre participatívny proces,
- ak je to relevantné, aktívne spolupracovať s koordinátormi participácie a podriadenými zamestnancami počas prípravy, realizácie a vyhodnotenia participatívneho procesu/participatívnych procesov.

Spolupráca s KP: Ako postupuje zamestnanec?

Zamestnanec je povinný:

- pri plnení svojich pracovných úloh vyhodnocovať svoje aktivity a procesy za účelom identifikácie potreby a/alebo možnosti zapojenia verejnosti do tvorby regionálnych politík/projektov/zadaní ako výsledku pracovnej činnosti zamestnanca.
- poskytnúť súčinnosť koordinátorom participácie vo forme vyplnenia Požiadavky na spoluprácu raz ročne v previazaní na prípravu a tvorbu Ročného plánu participatívnych procesov pre ďalší kalendárny rok v zmysle Manuálu na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSKu na podporu riadenia participatívnych procesov,
- zabezpečiť spracovanie nových požiadaviek na spoluprácu, ktoré neboli zapracované do Ročného plánu participatívnych procesov na základe dynamicky generovaných potrieb Úradu ŽSK a nových pracovných úloh,
- zabezpečiť informácie/expertízu k regionálnej verejnej politike/projektu/zadaniu, tak aby koordinátor participácie mohol kvalitne nastaviť a zabezpečiť súčinnosť na nastavení participatívneho procesu a vypracovaní potrebnej dokumentácie v zmysle nastaveného systému riadenia participatívnych procesov,
- spolupracovať s koordinátormi participácie za účelom riadnej a kvalitnej realizácie procesu participácie v zmysle systému riadenia participatívnych procesov,
- rešpektovať pokyny koordinátora participácie počas realizácie procesu participácie.

Vedúci organizačného útvaru, pod ktorým sú zaradení koordinátori participácie,

- aktívne spolupracuje a vytvára priestor pre realizáciu činností koordinátorov participácie v rámci daného organizačného útvaru,
- poskytuje súčinnosť koordinátorom participácie a plní povinnosti v zmysle Manuálu,
- prezentuje agendu participácie na poradách vedenia a zabezpečuje pravidelné informovanie o činnostiach koordinátorov participácie.

Aké dokumenty upravujú spoluprácu s koordinátormi participácie?

- Manuál na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK riadenia participatívnych procesov realizovaných vyšším územným celkom,
- Katalóg procesných máp k systému riadenia participatívnych procesov vrátane vzorových šablón.

Oba dokumenty, ktoré upravujú spoluprácu s koordinátormi participácie sú prílohami č.1 a č.2 tohto dokumentu.

KLÚČOVÉ ZISTENIA Z DIAGNOSTIKY STAVU A PODMIENOK PRE PARTICIPÁCIU

Súčasťou programu budovania kapacít pre participáciu bolo zabezpečenie *Diagnostiky stavu a podmienok pre participáciu na Úrade ŽSK*, ktorej cieľom bolo prostredníctvom jednotlivých fáz diagnostiky zistiť:

- aké sú na úrade podmienky pre zapájanie verejnosti,
- aký je aktuálny stav tvorby regionálnych politík s účasťou verejnosti,
- aké sú bariéry zapájania verejnosti,
- ako je na úrade vnímaná rola a úlohy koordinátorov,
- ako koordinátorov participácie čo najefektívnejšie využiť pri optimalizácii procesov,
- ako nastaviť ponuku školení pre zamestnancov tak, aby čo najlepšie reflektovala ich záujem a potreby.

Cieľom bolo zmapovať existujúci stav a zabezpečiť podklady, ktoré pomôžu nastaviť a optimalizovať systém riadenia participatívnych procesov (dovnútra organizácie i navonok smerom k zainteresovaným aktérom v území). Mapovanie stavu a podmienok pre participáciu vychádzalo z dát, ktoré poskytli vybrané typy respondentov v čase realizácie projektu. Súčasne je potrebné upozorniť na fakt, že participatívne procesy, ktoré boli predmetom diagnostiky a kvalitatívneho zberu dát formou pološtruktúrovaných rozhovorov, boli ukončené a zrealizované procesy, ktoré sa realizovali ešte pred nástupom koordinátorov participácie do úradov VÚC.

Výstupom z diagnostiky je Analýza participatívnej praxe ŽSK²³, pričom ďalší text ponúka sumarizáciu kľúčových zistení a odporúčaní, ktoré sú naviazané na štyri kľúčové oblasti:

- Medziodborová spolupráca a komunikácia („vnútroinštitucionálna participácia“)
- Postoje k participácii a realizácia participatívnych procesov
- Oboznámenosť a spolupráca s koordinátorkami participácie
- Preferovaná forma a typ školení

Zhrnutie zistení z diagnostiky

1. Medziodborová spolupráca a komunikácia („vnútroinštitucionálna participácia“)

Spolupráca a komunikácia medzi jednotlivými útvarmi je bežnou súčasťou vnútorného fungovania Úradu ŽSK. Zhodli sa na tom vedúci útvarov, ako i referenti podieľajúci sa na príprave regionálnych verejných politík. Jej potrebu zdôvodnili najmä prierezovosťou politík, ktoré svojim obsahom a záberom prislúchajú viacerým odborom súčasne. Kooperatívne napĺňanie agendy je preto nevyhnutnou podmienkou. Potvrdili to aj zistenia zo sledovaných procesov tvorby politík, v rámci ktorých spolupráca s inými odbormi prebiehala najmä formou zdieľania dát, odborných podkladov či konzultovaním navrhovaných riešení. Využívanie medziodborovej spolupráce je však podľa respondentov výsledkom aj neformálnych pracovných vzťahov naprieč odbormi a pozitívnu predošlou skúsenosťou. Vo všeobecnosti je spolupráca odborov v prostredí ŽSK hodnotená veľmi dobre – takmer každý zo zapojených referentov ju považuje za celkom dobrú až výbornú. Pozitívne vnímanie medziodborovej spolupráce sa potvrdilo aj pri sledovanej vzorke politík, u ktorých sme hĺbkovo analyzovali priebeh participatívnych procesov. Napriek deklarovanej spokojnosti sme však zaznamenali potrebu zlepšiť reálnu vzájomnú informovanosť a prehľad zamestnancov o agendách a kompetenciách iných odborov. Z tzv. obsahových útvarov referenti najčastejšie spolupracujú s

²³ Analýza participatívnej praxe ŽSK k dispozícii na web stránke: https://www.minv.sk/?ros_participacia_2_RUS_diagnostika

Odborom školstva a športu a s Odborom regionálneho rozvoja. Zhruba 12 % referentov, ktorí bežne spolupracujú s inými útvarmi, však nešpecifikovalo s ktorým odborom spolupracuje najčastejšie. To môže naznačovať, že respondenti rovnako aktívne spolupracujú s viacerými útvarmi súčasne.

Analýza nepreukázala prítomnosť interných nariadení alebo smerníc, ktoré by špecificky spoluprácu odborov formalizovali. Koordinácia agend a vzájomne informovanie prebieha prostredníctvom medziodborových porád na úrovni vedúcich jednotlivých útvarov, pričom referenti odborov sa ich účastina len ojedinele. V súvislosti s tým sa objavila požiadavka zintenzívniť účasť referentov na tomto type porád. Medziodborová spolupráca je u prevažnej väčšiny sledovaných odborov tiež predmetom interných porád. Okrem toho je zdieľanie informácií medzi útvarmi podporené zavedenými informačnými systémami ako Intranet a Sharepoint. Pre účely koordinácie agend, odbory spravidla používajú online kalendáre programu Outlook. Za účelom prehĺbenia a zefektívnenia existujúcej medziodborovej spolupráce by referenti uvítali zavedenie skôr neformálnych nástrojov – spoločné teambuildingy a pravidelné pracovné raňajky alebo obedy.

2. Postoje k participácii a realizácia participatívnych procesov

Percepcia potreby účasti verejnosti na príprave politik je u ŽSK je vysoká – viac ako dve tretiny referentov ju považovalo za relatívne dôležitú až zásadnú. Potvrdzujú to aj dáta získané od vedúcich odborov. Nezanedbateľná je aj empirická skúsenosť s participatívnymi procesmi – viac ako 60 % zapojených referentov deklarovalo, že prichádza do kontaktu s procesmi tvorby politik, ktorých sa zúčastňuje verejnosť. Najčastejšie v týchto procesoch vystupujú v roli účastníka procesu. Len v menšej miere v nich zastávajú rolu organizátora procesu či autora/spoluautora pripravovanej politiky.

Realizácia participatívnych procesov je v prostredí odborov ŽSK zdôvodňovaná najmä, plnením zákonných podmienok a existenciou metodických pokynov. Analýza však poukázala aj na nutnosť doplniť chýbajúce reálne dáta a informácie z praxe, záujem navrhovať kreatívne inovatívne riešenia, potrebu zohľadniť pluralitu názorov a snahu zosúladiť potreby a požiadavky územia a cieľových skupín s navrhovanými riešeniami. Dôležitou motiváciou pre využívanie participácie v prostredí odborov ŽSK je aj predošlá empirická skúsenosť referentov so zapájaním verejnosti.

Tvorba politik je v odboroch ŽSK zabezpečovaná buď internými kapacitami alebo v spolupráci s externým dodávateľom. Veľkosť pracovného tímu, ktorí sa podieľa na príprave politik nie je možné jednoznačne zovšeobecniť. Ak je však do procesu zapojený externý dodávateľ, počet referentov zodpovedných za tvorbu materiálu je spravidla jeden až dvaja. K zazmluvneniu externého dodávateľa dochádza zvyčajne pri príprave komplexných a vysokoprofilových politik, ktoré obsahom a expertízou prevyšujú interné kapacity odborov. Dodávatelia sú zazmluvnení najmä na realizáciu a participatívnych procesov a obsahové spracovanie materiálu.

Respondenti deklarovali zapájanie širokého spektra aktérov naprieč verejným, akademickým a súkromným sektorom pôsobiacich v území alebo na celoštátnej úrovni. Odbory špecificky kládli dôraz na účasť organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja. Dôležitou bola z ich pohľadu aj účasť miest a obcí, keďže samosprávy prepájajú Úrad ŽSK s územím, ďalej odborníkov a zástupcov organizovanej verejnosti (mimovládne organizácie, neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, nezriaďovaná kultúra, a iné). Cílené zapájanie neorganizovanej (laickej) verejnosti je však minimálne alebo úplne absentuje. Pri výbere

účastníkov odbory využívajú existujúce databázy alebo oslovujú aktérov, s ktorými už majú nadviazané vzťahy. Uvedené skupiny aktérov sú zapájané formou verejných stretnutí v území a dotazníkovými prieskumami. Tieto formy a metódy sú využívané pri zbere potrieb a dát z územia s cieľom špecifikovania priorít a strategických cieľov politik. Stretnutia v území sú realizované aj pre účel konzultácií pracovných verzií materiálov. Primárne však konzultovanie prebieha v pracovných skupinách, do ktorých sú prizývaní najmä podnikatelia, zástupcovia organizácii verejného sektora, zástupcovia mimovládnych organizácii, odborníci a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti. Neorganizovaná verejnosť je zväčša zapojená až formou záverečného pripomienkovania finálneho návrhu materiálu, ktoré prebieha písomnou formou a prostredníctvom verejného prerokovania návrhu.

Analýza vybraných procesov poukázala na existujúce medzery v oblasti informovania verejnosti a realizácii prípravy politik. Intenzívnejšie a včasné informovanie o jednotlivých fázach pripravovaného materiálu prebieha s členmi pracovných skupín, respektíve s aktérmi, s ktorými je obsah navrhovanej politiky konzultovaný prostredníctvom iných metód zapájania verejnosti. Aj v procesoch, ktoré sú realizované v súčinnosti s externým dodávateľom, s účastníkmi komunikujú priamo referenti odborov. Neorganizovaná verejnosť sa vo všeobecnosti dozvedá o začatí participatívneho procesu prostredníctvom webovej stránky kraja alebo vývesnej tabule. Nie je však jasné či priebežné zverejňovanie informácií o jednotlivých fázach, príslušných lehotách a výstupoch procesu je zaužívanou praxou alebo sa to deje len vo vybraných prípadoch. Spätná väzba k pripomienkam a návrhom prebieha priamo na osobných stretnutiach s účastníkmi alebo písomnou formou. Dokumentácia procesov má obsahovú a procesnú podobu. Obsahovú dokumentáciu najčastejšie predstavujú odborné podklady a pracovné verzie pripravovanej politiky. Procesnú dokumentáciu najčastejšie tvoria zápisnice zo stretnutí, prezenčné listiny, fotografie a projektové spisy.

Medzi existujúce prekážky participatívnej tvorby politik referenti i vedúci odborov zhodne najčastejšie radili nedostatok alokovaného času, čo sa napríklad prejavilo v období pandémie neschopnosťou dodržiavať vopred stanovené lehoty. Problémom sa ukázalo aj možné predĺžovanie procesu tvorby politik. Vedúci odborov akcentovali tiež nedostatok vedomostí a praktických zručností v oblasti participácie. Referenti naopak zdôrazňovali personálnu poddimenzovanosť odborov. Analýza však poukázala aj nedostatočné informovanie a komunikáciu smerom k verejnosti, čo negatívne ovplyvňuje aj jej záujem zúčastňovať sa tvorby politik. Na prekonanie deklarovaných bariér a zefektívnenie zapájania verejnosti by referenti najviac ocenili aktívne zapojenie koordinátorov participácie a viac času na realizáciu participatívnych procesov. Preferovali aj zavedenie praktických manuálov a dodatočné vzdelávanie v oblasti participácie. Vedúci, okrem časového hľadiska, zdôrazňovali potrebu dodatočného školenia a neformálneho vzdelávania. O niečo menej vnímali potrebu zavedenia praktických manuálov.

3. Oboznámenosť a spolupráca s koordinátorkami participácie

Miera informovanosti o existencii koordinátorov participácie na Úrade ŽSK je podľa analyzovaných dát vysoká. Viac ako dve tretiny respondentov z radov referentov i vedúcich odborov disponujú informáciou o novozavedených pozíciách. Tento fakt pravdepodobne vyplýva z nastavenia organizačnej štruktúry Úradu, keďže pozície koordinátorov spadajú priamo pod kanceláriu predsedníčky ŽSK. Pozitívom je aj fakt, že väčšina zo zapojených odborov už s koordinátormi spoluprácu nadviazalo. Respondenti, ktorí tak neurobili, to zdôvodňujú najmä absenciou agendy, v rámci ktorej by vznikol priestor na spoluprácu s koordinátormi.

Napriek vysokej miere povedomia o prítomnosti koordinátoroch participácie, dáta poukazujú na nedostatočný prehľad o náplni práce a kompetencií koordinátorov. Len menej ako polovica referentov vedela špecifikovať činnosti spojené s participatívnymi procesmi, do ktorých by koordinátorov zapojila. Najčastejšie sa objavil záujem využiť pomoc koordinátorov priamo v riadení procesov a pri komunikácii a informovaní účastníkov procesov.

4. Preferovaná forma a typ školení

Viac ako dve tretiny zapojených referentov v minulosti neabsolvovalo žiadne školenie súvisiace s participáciou. Pravdepodobne aj z toho vyplýva dôraz referentov i vedúcich na dodatočné školenia a neformálne vzdelávania pre uľahčenie zapájania verejnosti do tvorby politík. Respondenti špecificky prejavili záujem najmä o vzdelávanie k dátovej analýze, projektovému riadeniu a školeniam k dizajnovaniu dotazníkových a iných prieskumov. Prekvapivo nízky záujem bol o dizajnovanie participatívnych procesov, mapovanie aktérov a facilitovanie stretnutí, čo môže byť spôsobené aj neporozumením predmetu týchto činností. Referenti i vedúci sa zhodne o niečo viac prikláňajú ku kratším pravidelným školeniam, konzultačným stretnutiam, ktoré by prebiehali počas dlhšieho obdobia. Z hľadiska spôsobu realizácie školení je najpreferovanejším hybridný spôsob, teda kombinácia prezenčnej a online formy. Ideálna dĺžka trvania je podľa referentov do 5 - 10 hodín mesačne.

Záverečné odporúčania z diagnostiky

1. Odporúčania na zlepšenie procesov medziodborovej spolupráce

- Pre zlepšenie existujúceho stavu medziodborovej spolupráce a prehĺbenie informovanosti medzi jednotlivými útvarmi Úradu ŽSK navrhujeme umožniť pravidelnú účasť referentov na medziodborových poradách. Tie v súčasnosti prebiehajú najmä na úrovni vedúcich odborov. Zároveň odporúčame zmapovať a vyhodnotiť reálny stav používania informačných platforiem, ktoré by mali slúžiť na koordináciu agend medzi odbormi. Následne odporúčame zaviesť opatrenia na využívanie jednotného úložiska naprieč všetkými odbormi, a v prípade potreby uskutočniť dodatočné vzdelávanie ohľadom práce s úložiskom pre zdieľanie informácií agend odborov.
- Vedeniu Úradu ŽSK odporúčame zavedenie aktivít, ktoré podnecujú neformálnu komunikáciu medzi zamestnancami, a umožňujú tiež zvýšiť vzájomnú informovanosť o prehľad o kompetenciách a agendách jednotlivých odborov. Príkladom týchto aktivít sú teambuildingy, vnútroinštitucionálne konferencie či pravidelné neformálne stretnutia formou pracovných raňajok alebo obedov.

2. Odporúčania na skvalitnenie participatívnych procesov

- Pre zvýšenie informovanosti a záujmu neorganizovanej verejnosti o účasť v participatívnych procesoch navrhujeme rozšírenie informačných a komunikačných nástrojov, napríklad pravidelným informovaným prostredníctvom sociálnych sietí či newslettera zameraného na plánované a aktuálne prebiehajúce procesy tvorby politík. V súčasnosti je kladený dôraz najmä na informovanie prostredníctvom webovej stránky a vývesnej tabule, to sa však ukazuje ako nedostatočné a neefektívne.
- Pre posilnenie záujmu a účasti cieľových skupín pripravovaných politík, ale i účasť neorganizovanej verejnosti, navrhujeme odborom rozšíriť aktuálne využívané spektrum participatívnych metód o inovatívne formáty ako napríklad world café alebo

fokusové skupiny v území. Súčasne odporúčame pravidelnú aktualizáciu existujúcich zoznamov a databáz aktérov.

- Pre eliminovanie nedodržania lehôt a predlžovania procesov odporúčame klásť špecifický dôraz na dôkladné a včasné plánovanie dizajnu procesu tvorby politiky, ktoré zahŕňa identifikáciu rizík a obmedzení, fázovanie procesu, analýzu potenciálnych účastníkov a výber vhodných metód zapájania všetkých typov aktérov. Zároveň odporúčame jasnejšiu deľbu kompetencií a úloh v rámci interného pracovného tímu zodpovedného za vypracovanie politiky, t. j. odporúčame poveriť riadením participatívneho procesu zamestnanca, ktorý nie je súčasne zodpovedný za vypracovanie návrhu politiky.

3. Odporúčania na upevnenie pozície koordinátorov participácie a ich optimálne využitie

- Pre výraznejšie etablovanie pozície koordinátorov participácie a pre zvýšenie informovanosti o ich kompetenciách odporúčame vedeniu Úradu ŽSK pravidelnú účasť koordinátorov na medziodborových poradách. Taktiež odporúčame vedúcim odborom zaviesť pravidelné stretnutia s koordinátormi participácie, či už formálneho alebo neformálneho charakteru, s cieľom identifikovania priestoru pre ich aktívne zapojenie do plánovaných participatívnych procesov na daných útvaroch.
- Pre skvalitnenia prípravy a realizácie participatívnych procesov odporúčame, aby odbory aktívne spolupracovali s koordinátormi na nasledovných aktivitách: výber metód a dizajnu participatívneho procesu, sieťovanie a prepájanie aktérov, nastavenie informačnej kampane a komunikácia s verejnosťou, facilitácia stretnutí s verejnosťou a riadenie participatívnych stretnutí

4. Odporúčania v oblasti vzdelávania a školení

- Vzhľadom na zistené nedostatky a bariéry zapájania verejnosti do tvorby politík, odporúčame pre zamestnancov Úradu ŽSK absolvovať predovšetkým školenia v oblasti dizajnovania participatívnych procesov, mapovania a výber účastníkov procesu, využívania digitálnych nástrojov zapájania verejnosti, komunikáciu s verejnosťou a v neposlednom rade kurzy facilitácie stretnutí.
- Navrhujeme, aby vzdelávanie zamestnancov prebiehalo formou kratších pravidelných stretnutí rozložených v širšom časovom úseku (s možnosťou osobnej i online účasti). Celková dĺžka trvania školenia na jedného zamestnanca by nemala presiahnuť 10 hodín mesačne.

PLÁN PARTICIPATÍVNYCH PROCESOV PRE ROK 2024

Systém riadenia participatívnych procesov nastavil proces plánovania a vyhodnocovania participatívnych procesov zavedením povinnosti spracovávať Ročný plán participácie pre ďalší kalendárny rok, ktorého súčasťou je aj vyhodnotenie zrealizovaných participatívnych procesov a aktivít za predchádzajúci rok.

Ciele a indikátory plnenia PPP 2024

Nasledujúce ciele PPP 2024 vychádzajú zo záverov diagnostiky stavu a podmienok pre participáciu na Úrade ŽSK, ako aj zberu a vyhodnotenia požiadaviek na spoluprácu s koordinátormi participácie v oblasti zapájania verejnosti, ktoré zadefinovali potrebu realizácie nižšie uvedených participatívnych procesov:

1. Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK

Indikátor naplnenia:

- 1.1 Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie
- 1.2 Počet realizovaných participatívnych procesov
- 1.3 Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne
- 1.4 Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie prípravy a implementácie regionálnych verejných politík

2. Zvýšiť povedomie o participácii

Indikátory naplnenia:

- 2.1 Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK
- 2.2 Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe
- 2.3. Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území

3. Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti

Indikátor naplnenia:

- 3.1 Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)

Spôsob hodnotenie plnenia PPP 2024

Hodnotenie plnenia Ročného plánu participácie prebieha v súlade s úspešným ukončením projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnych politík 2 a s Manuálom na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK. Tento plán podlieha pravidelnému monitorovaniu, vyhodnocovaniu a aktualizovaniu, pričom výsledky týchto zistení spracovávajú koordinátori participácie pre vedúceho organizačného útvaru, pod ktorým sú zaradení nasledovne:

- koordinátori participácie priebežne monitorujú a vyhodnocujú aktivity jednotlivých participatívnych procesov a reportujú o zisteniach svojho priameho nadriadeného na pravidelnej báze.
- koordinátori participácie zabezpečujú aktualizáciu Ročného plánu participácie o nové participatívne procesy, ktoré vznikli na základe dynamicky generovaných potrieb a nových pracovných úloh jednotlivých organizačných zložiek Úradu ŽSK na kvartálnej

báze. Aktualizovaný ročný plán participácie je schvaľovaný v zmysle Manuálu na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK.

- koordinátori participácie v čase prípravy Ročného plánu participácie pre ďalší rok (2025) spracujú vyhodnotenie plnenia Ročného plánu participácie pre rok 2024, vrátane vyhodnotenie zrealizovaných participatívnych procesov v súčinnosti so Zadávateľmi participatívnych procesov.

PLÁNOVANÉ PARTICIPATÍVNE PROCESY A OSTATNÉ AGENDY KP 2024

- TVORBA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU KONCEPCIA ENVIRO VZDELÁVANIA, VÝCHOVY A OSVETY V ŽILINSKOM KRAJI
- VODA V KRAJINE
- SPOLUPRÁCA MEDZI STREDNÝMI ŠKOLAMI A ENVIROORGANIZÁCIAMI
- REFLEXIA POTRIEB ĽUDÍ S POSTIHNUTÍM V PONUKE ORGANIZÁCIÍ V ZRIAĐOVATELSKEJ PÔSOBNOSTI KRAJA
- KONCEPCIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ŽSK NA ROKY 2024-2031
- FACILITÁCIA KOMUNIKÁCIE PRE OPTIMALIZÁCIU KRAJSKEJ SIETE ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

Jednou z agend, akými sa koordinátorky participácie priebežne venujú je napĺňanie cieľov a hodnôt otvoreného vládnutia v zmysle členstva Žilinského samosprávneho kraja v Iniciatíve pre otvorené vládnutie.

Iniciatíva pre otvorené vládnutie je medzinárodné partnerstvo, ktoré tvorí 78 národných a 106 miestnych samospráv a tisícky organizácií občianskej spoločnosti vrátane Slovenskej republiky a mesta Banská Bystrica. Žilinský samosprávny kraj sa stal jej členom v novembri 2022. K januáru 2024 je stále jediným samosprávnym krajom zapojeným do OGP Local.

Žilinský samosprávny kraj prijal akčný plán, ktorého záväzky pomáhajú rozvíjať oblasti otvorených dát, environmentálneho povedomia či participácie. Tieto sú tiež prierezovou agendou koordinátoriek participácie a prostredníctvom členstva v tejto medzinárodnej iniciatíve podporujú rozvoj a presadzovanie hodnôt transparentnosti, zúčtovateľnosti a zodpovednosti.

Agendou koordinátoriek participácie je aj realizácia agendy v zmysle akčného plánu dokumentu Plánu rodovej rovnosti v súčinnosti s oddelením ľudských zdrojov. Agenda je naviazaná na prácu s tematickou skupinou pre rodovú rovnosť, oblasť vzdelávania k podpore témy rodovej rovnosti a tiež súčinnosť pri rozvoji tejto témy na Úrade ŽSK.

Identifikované príležitosti pre rok 2024 v zmysle využitia a zapojenia participatívnych postupov alebo metód sú aj podpora Rady partnerstva v napĺňaní projektových zásobníkov, posilnenie vnútroinštitucionálnej participácie a jej posunutie do formálnejšej roviny (medzioborové porady), budovanie platformy pre otvorené vládnutie (multistakeholder fórum) ako siete spolupracujúcich subjektov, angažovanie sa a prinášanie témy otvorené dáta v rámci Úradu ŽSK, pokračovanie v „mäkkých“ aktivitách, naviazaných na spríjemňovanie pracovného prostredia a vťahovanie zamestnancov a zamestnankýň do dialógu, organizačná a facilitačná podpora aktivít a činnosti environmentálnej skupiny na Úrade ŽSK a sledovanie potenciálu na obnovenie témy nízkouhlíkovej stratégie kraja a environmentálneho centra.

Opis participatívnych procesov

PARTICIPATÍVNY PROCES 1: TVORBA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU KONCEPCIA ENVIRO VZDELÁVANIA, VÝCHOVY A OSVETY V ŽILINSKOM KRAJI

Kontaktná osoba – gestor tvorby dokumentu/aktivity/zadania:	
Meno a priezvisko:	Dana Gavalierová
Odbor/oddelenie/pracovisko:	Odbor regionálneho rozvoja ŽSK
Pozícia:	koordinátorka environmentálnych projektov
Email:	dana.gavalierova@zilinskazupa.sk
Telefónny kontakt:	+421 908 428 414
Informácie o regionálnej verejnej politike, v rámci ktorej je plánovaný PP	
Názov dokumentu:	Koncepcia environmentálneho vzdelávania, výchovy a osvetu v Žilinskom kraji
Stručný popis:	koncepcia má zdefinovať dlhodobú a komplexnú stratégiu rozvoja EVVO v kraji. Tvorba dokumentu sa bude opierať o doterajšie mapovanie aktuálneho stavu EVVO na stredných školách, ktoré kraj realizoval v rokoch 22/23, rozšírená bude o zapojenie ďalších kľúčových aktérov.
Ciele dokumentu/aktivity:	stabilizovanie a koncepčné nastavenie rozvoja EVVO v Žilinskom kraji, ktoré pomôže zvyšovaniu kvality EVVO, a v konečnom dôsledku tak aj zvyšovaniu environmentálnej uvedomelosti obyvateľov Žilinského kraja.
Zapojené odbory a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja:	odbor regionálneho rozvoja, odbor školstva a športu, enviroorganizácie, stredné školy, experti
Informácie o participatívnom procese	
Ciele participatívneho procesu:	participatívna príprava strategického dokumentu v oblasti EVVO prostredníctvom zabezpečenia účasti relevantných aktérov na tvorbe a pripomienkovaní dokumentu
Zainteresovaní aktéri/účastníci PP:	zástupcovia enviroorganizácií: mimovládnych a štátnych organizácií, riaditelia a riaditeľky škôl a školských zariadení v ŽK z rôznych stupňov vzdelávania, pedagógovia a pedagogičky, zástupcovia mimovládneho sektora, zástupcovia štátnych a verejných poskytovateľov EVVO, žiaci a žiačky rôznych stupňov škôl s dôrazom na stredné školy, zástupcovia akademického i súkromného sektora
Plánovaný čas realizácie participatívneho procesu:	1/24 -12/24
Navrhnuté aktivity PP:	<ul style="list-style-type: none"> organizácia pracovnej skupiny a jej zasadnutia, proces pripomienkovania.
Náklady na PP hradí:	Odbor regionálneho rozvoja z prostriedkov schváleného finančného príspevku z Enviroföndu.
Rozpočet PP:	ŽSK bude proces financovať nepriamo cez svoje personálne kapacity, ktoré budú aktivity zabezpečovať a poskytnutie vlastných priestorov na organizáciu stretnutí pracovnej skupiny. Je potrebné vyčleniť rozpočet na zabezpečenie stretnutí pracovných skupín (náklady spojené s cestovným zamestnankýň ŽSK, zabezpečenie občerstvenia).
Spolupráca medzi Zadávateľom a koordinátormi participácie	

Koordinátori participácie sú zodpovední za:	<ul style="list-style-type: none"> ● dizajn participatívneho procesu ● realizácii participatívneho procesu ● realizáciou čiastkových participatívnych aktivít ● mapovaní a výber aktérov ● facilitácii ● celý participatívny proces ● iné:
Plnenie merateľných indikátorov	
Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie –2 miesta ○ Počet realizovaných participatívnych procesov ○ Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne ○ Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK ○ Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe ○ Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území
Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)
Doplňujúce informácie:	Podmienkou spustenia tvorby strategického dokumentu je schválenie projektovej žiadosti z Envirofondu (bude známe pravdepodobne do konca roka 2023)

PARTICIPATÍVNY PROCES 2: VODA V KRAJINE

Kontaktná osoba – gestor tvorby dokumentu/aktivity/zadania:	
Meno a priezvisko:	Dana Gavalierová
Odbor/oddelenie/pracovisko:	Odbor regionálneho rozvoja ŽSK
Pozícia:	koordinátorka environmentálnych projektov
Email:	dana.gavalierova@zilinskazupa.sk
Telefónny kontakt:	+421 908 428 414
Informácie o regionálnej verejnej politike, v rámci ktorej je plánovaný PP	
Názov dokument:	VODA V KRAJINE
Stručný popis:	Budovanie platformy: vytvorenie komunikačného kanála pre jednotlivé modelové územia pri príprave plánu vodozádržných opatrení (Rajec, Kysuce, Turiec)
Ciele dokumentu/aktivity:	Zvýšenie pripravenosti daného územia na elimináciu dôsledkov sucha a nedostatku vody; zvýšenie povedomia obyvateľov územia o negatívnych dôsledkoch zmeny klímy a jej vplyv na nedostatok vody, vznik erózie a povodní. Celkove na hydrologický režim v krajine; zlepšenie spolupráce, sieťovanie expertov a kľúčových stakeholderov v danej oblasti.

Zapojené odbory a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja:	Odbor regionálneho rozvoja ŽSK, organizácie, odborníci a odborníčky v téme
Informácie o participatívnom procese	
Ciele participatívneho procesu:	<ul style="list-style-type: none"> nastaviť platformu pre všetkých aktérov v kraji, ktorých téma zdržiavania vody zaujíma, aby dochádzalo ku zdieľaniu informácií a výmene skúseností; spoločne s aktérmi hľadať návrhy na zlepšenie udržateľného hospodárenia s vodou v krajine - lesná, poľnohospodárska, sídelná krajina
Zainteresovaní aktéri/účastníci PP:	Zamestnanci a zamestnankyne orgánov štátnej vodnej správy, orgánov ochrany prírody, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, správcovia vodných tokov, urbanisti a urbanistky, vlastníci a užívatelia lesných a poľnohospodárskych pozemkov v Žilinskom kraji, zástupcovia samospráv na regionálnej a miestnej úrovni, zástupcovia akademického prostredia, zástupcovia environmentálnych mimovládnych organizácií, miestna štátna správa, rybári, neformálne aktívne skupiny / jednotlivci
Plánovaný čas realizácie participatívneho procesu:	06/24 -12/24
Navrhnuté aktivity PP:	<ul style="list-style-type: none"> stretnutia s kľúčovými aktérmi v jednotlivých vybraných oblastiach, pracovné skupiny.
Náklady na PP hradí:	Odbor regionálneho rozvoja
Rozpočet PP:	Je potrebné vyčleniť rozpočet na zabezpečenie stretnutí s kľúčovými aktérmi v jednotlivých vybraných oblastiach (náklady spojené s cestovným zamestnankýň ŽSK, zabezpečenie občerstvenia) a na chod platformy
Spolupráca medzi Zadávateľom a koordinátormi participácie	
Koordinátori participácie budú zodpovední za:	<ul style="list-style-type: none"> dizajn participatívneho procesu realizácii participatívneho procesu realizáciou čiastkových participatívnych aktivít mapovaní a výber aktérov facilitácii celý participatívny proces iné:
Plnenie merateľných indikátorov	
Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	<ul style="list-style-type: none"> Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie Počet realizovaných participatívnych procesov Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	<ul style="list-style-type: none"> Počet účastníkov participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK Počet zrealizovaných podujatí – stretnutí, školení, workshopov
Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> Počet aplikovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)
Doplňujúce informácie:	/

PARTICIPATÍVNY PROCES 3: SPOLUPRÁCA MEDZI STREDNÝMI ŠKOLAMI A ENVIROORGANIZÁCIAMI

Kontaktná osoba – gestor tvorby dokumentu/aktivity/zadania:	
Meno a priezvisko:	Dana Gavalierová
Odbor/oddelenie/pracovisko:	Odbor regionálneho rozvoja ŽSK
Pozícia:	koordinátorka environmentálnych projektov
Email:	dana.gavalierova@zilinskazupa.sk
Telefónny kontakt:	+421 908 428 414
Informácie o regionálnej verejnej politike, v rámci ktorej je plánovaný PP	
Názov dokument:	Spolupráca medzi strednými školami a environmentálnymi organizáciami
Stručný popis:	Nadviazanie a posilnenie silnej a trvalo udržateľnej spolupráce medzi subjektami poskytujúcimi formálnu a neformálnu EVVO sa opiera o výstupy projektu mapovania potrieb a bariér pri zlepšovaní EVVO v kraji. Mapovanie preukázalo absenciu tejto spolupráce, a to aj napriek jej nesporným výhodám v systéme poskytovania EVVO. Synergia formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy je jedným z pilierov kvalitnej EVVO.
Ciele dokumentu/aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • skvalitňovanie EVVO poskytovanej na stredných školách • zlepšenie informačného toku medzi poskytovateľmi a prijímateľmi EVVO v kraji • rozšírenie možností SŠ pre zvyšovanie atraktivity EVVO cez spoznávanie ponuky praktických a interaktívnych aktivít a programov poskytovateľov EVVO • žiacka participácia a rozvoj peer-to-peer vzdelávaní
Zapojené odbory a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja:	Odbor regionálneho rozvoja, odbor školstva a športu, environmentálne organizácie, stredné školy, experti
Informácie o participatívnom procese	
Ciele participatívneho procesu:	<ul style="list-style-type: none"> • zber informácií a dát o prekážkach a potrebách enviroorganizácií v systéme poskytovania EVVO • sieťovanie aktérov EVVO a vytvorenie platformy pre zdieľanie informácií (katalóg / mapa) medzi poskytovateľmi a školami ako aj medzi školami navzájom • vytvorenie ponuky environmentálneho vzdelávania v ŽSK • mapovanie a spracovanie ponuky neformálnej EVVO v kraji a tvorba katalógu aktivít a programov EVVO enviroorganizácií • prepájanie a sieťovanie škôl s enviroorganizáciami a nadviazanie spolupráce medzi nimi, ako aj prepájanie aktívnych škôl medzi sebou cez učiteľov/ky i žiakov/ky
Zainteresovaní aktéri/účastníci PP:	žiaci/ky a učiteľia/ky stredných škôl v kraji, poskytovatelia EVVO, experti
Plánovaný čas realizácie participatívneho procesu:	1/24 - 9/24
Navrhnuté aktivity PP:	Dotazníkové prieskumy, workshop s poskytovateľmi EVVO, organizácia prepájacieho informačného podujatia (festivalu)

Náklady na PP hradí:	Odbor regionálneho rozvoja z prostriedkov schváleného finančného príspevku z Envirofondu, resp. z vlastného rozpočtu, PPP z vlastných zdrojov
Rozpočet PP:	Cca 2500 eur (suma zahŕňa občerstvenie na workshope s poskytovateľmi EVVO a organizačno-technické náklady prepájacieho informačného podujatia - festivalu). Rozpočet bude z veľkej časti financovaný zo zdrojov projektovej žiadosti z Envirofondu.
Spolupráca medzi Zadávateľom a koordinátormi participácie	
Koordinátori participácie budú zodpovední za:	<ul style="list-style-type: none"> • dizajn participatívneho procesu • realizácii participatívneho procesu • realizáciou čiastkových participatívnych aktivít • mapovaní a výber aktérov • facilitácii • vedenie participatívneho procesu • iné:
Plnenie merateľných indikátorov	
Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie ○ Počet realizovaných participatívnych procesov ○ Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne ○ Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet stredných škôl a počet environmentálnych organizácií, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK ○ Počet zapojených žiakov a žiačok stredných škôl ○ Počet zrealizovaných podujatí na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe ○ Počet zrealizovaných stretnutí so zástupcami škôl – koordinátormi pre environmentálnu výchovu a zástupcami environmentálnych organizácií
Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)
Doplňujúce informácie:	Rozpočet bude čiastočne financovaný zo zdrojov projektovej žiadosti z Envirofondu

PARTICIPATÍVNY PROCES 4: REFLEXIA POTRIEB ĽUDÍ S POSTIHNUTÍM V PONUKE ORGANIZÁCIÍ V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI KRAJA

Kontaktná osoba – gestor tvorby dokumentu/aktivity/zadania:	
Meno a priezvisko:	Mgr. Zuzana Mičíková
Odbor/oddelenie/pracovisko:	Odbor kultúry ŽSK
Pozícia:	odborná referentka
Email:	zuzana.micikova@zilinskazupa.sk

Telefónny kontakt:	041/5032 331
Informácie o regionálnej verejnej politike, v rámci ktorej je plánovaný PP	
Názov dokumentu:	Reflexia potrieb ľudí s postihnutím v ponuke organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja
Stručný popis:	ŽSK zriaďuje 22 kultúrnych organizácií (knížnice, múzeá, galérie, divadlá, hvezdáreň, kultúrne strediská), ktorých kultúrna ponuka však neodráža potreby ľudí so špecifickými zdravotnými znevýhodneniami, či už fyzickými alebo psychickými. Z dôvodu rôznych bariér, ktoré je potrebné identifikovať, kultúrne inštitúcie tak nedokážu pritiahnúť tento typ návštevníka a poskytnúť mu kultúrne vyžitie.
Ciele dokumentu/aktivity:	Budovanie moderných kultúrnych inštitúcií, ktoré sú bezbariérové a inkluzívne, zvyšovanie návštevnosti z radov ľudí so špecifickými potrebami, prispôsobovanie a kreovanie kultúrnej ponuky pre rôzny typ návštevníka bez ohľadu na jeho mentálny či fyzický stav.
Zapojené odbory a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja:	Odbor kultúry ŽSK, odbor správy majetku a investícií ŽSK, príslušné zväzy združujúce ľudí so špecifickými potrebami.
Informácie o participatívnom procese	
Ciele participatívneho procesu:	spoznať a zmapovať bariéry a potreby ľudí s postihnutiami (fyzickými a mentálnymi) za účelom vytvorenia vhodného prostredia pre návštevu a používanie služieb každého typu kultúrnej inštitúcie (knížnice, múzeá, galérie, divadlá, hvezdáreň, kultúrne strediská)
Zainteresovaní aktéri/účastníci PP:	Ľudia so špecifickými znevýhodneniami / postihnutiami (fyzickými a mentálnymi), resp. zväzy, ktoré ich združujú
Plánovaný čas realizácie participatívneho procesu:	09/24-2025
Navrhnuté aktivity PP:	Dotazníkové prieskumy, workshopy/ stretnutia so zapojenými aktérmi
Náklady na PP hradí:	Odbor kultúry ŽSK
Rozpočet PP:	Je potrebné vyčleniť rozpočet na zabezpečenie stretnutí s kľúčovými aktérmi v jednotlivých vybraných oblastiach (náklady spojené s cestovným zamestnankýň ŽSK, zabezpečenie občerstvenia).
Spolupráca medzi Zadávateľom a koordinátormi participácie	
Koordinátori participácie budú zodpovední za:	<ul style="list-style-type: none"> ● dizajn participatívneho procesu ● realizácii participatívneho procesu ● realizáciou čiastkových participatívnych aktivít ● mapovaní a výber aktérov ● facilitáciu ● vedenie participatívneho procesu ● iné:
Plnenie merateľných indikátorov	
Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie ○ Počet realizovaných participatívnych procesov ○ Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne ○ Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe ○ Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území
Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)
Doplňujúce informácie:	/

PARTICIPATÍVNY PROCES 5: KONCEPCIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ŽILINSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI NA ROKY 2024-2031

Kontaktná osoba – gestor tvorby dokumentu/aktivity/zadania:	
Meno a priezvisko:	Ing. Adriána Grigová
Odbor/oddelenie/pracovisko:	Odbor sociálnych vecí ŽSK
Pozícia:	vedúca oddelenia poskytovania sociálnych služieb
Email:	adriana.grigova@zilinskazupa.sk
Telefónny kontakt:	+421 41 5032 127
Informácie o strategickom dokumente (regionálnej politike) / aktivite, v rámci ktorej je plánovaný participatívny proces	
Názov dokument:	Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na roky 2024-2031
Stručný popis:	Kraj má zákonnú povinnosť vypracovať strategický dokument s dlhodobým cieľom (Koncepciu rozvoja sociálnych služieb vo svojom územnom obvode - zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov). Táto povinnosť je definovaná aj v Stratégii Žilinský kraj 22+..
Ciele dokumentu/aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • zabezpečiť obyvateľom kraja sociálne istoty, reagovať na ich potreby v sociálnej oblasti a podľa toho nastaviť poskytované sociálne služby • pomôcť navrhnuť aktivity, ktoré bude ŽSK realizovať do roku 2031, ich časový horizont, výšku nákladov a zdroj financovania • výsledkom bude zrozumiteľný, ľahko uchopiteľný a dostupný dokument pre občanov
Zapojené odbory a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja:	Odbor sociálnych vecí ŽSK, Katolícka univerzita v Ružomberku, zástupcovia organizácií pracujúcich s cieľovými skupinami a zariadení soc.služieb v pracovných skupinách

Informácie o participatívnom procese	
Ciele participatívneho procesu:	Cieľom participatívneho procesu je najmä zvýšiť mieru spolupráce a aktérov v území na tvorbe strategického dokumentu kraja, zvýšiť kvalitu analytických vstupov ako aj získať vstupné informácie od zainteresovaných aktérov
Zainteresovaní aktéri/účastníci PP:	Samosprávy, orgány štátnej správy, mimovládne neziskové organizácie, (ne)verejní poskytovatelia sociálnych služieb, odborníci, prijímatelia sociálnych služieb (seniori, osoby so zdravotným postihnutím, ohrozené rodiny s deťmi, osoby v nepriaznivej sociálnej situácii), verejnosť
Plánovaný čas realizácie participatívneho procesu:	09/23 - 04/24
Navrhnuté aktivity PP:	Dotazníkové prieskumy, stretnutia so zapojenými aktérmi, pracovné skupiny
Náklady na PP hradí:	V roku 2023 - hradené z projektu V roku 2024 - odbor sociálnych vecí
Rozpočet PP:	Je potrebné vyčleniť rozpočet na zabezpečenie stretnutí s kľúčovými aktérmi v jednotlivých vybraných oblastiach (náklady spojené s cestovným zamestnankýň ŽSK, zabezpečenie občerstvenia).
Spolupráca medzi gestorem a koordinátori-kami participácie	
Koordinátori participácie budú zodpovední za:	<ul style="list-style-type: none"> • dizajn participatívneho procesu • realizácii participatívneho procesu • realizáciou čiastkových participatívnych aktivít • mapovaní a výber aktérov • facilitáciu • celý participatívny proces
Plnenie merateľných ukazovateľov	
Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie ○ Počet realizovaných participatívnych procesov ○ Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne ○ Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK ○ Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe
Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)
Doplňujúce informácie	

PARTICIPATÍVNY PROCES 6: FACILITÁCIA KOMUNIKÁCIE PRE OPTIMALIZÁCIU KRAJSKEJ SIETE ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

Kontaktná osoba – gestor tvorby dokumentu/aktivity/zadania:	
Meno a priezvisko:	Miroslava Abrmanová
Odbor/oddelenie/pracovisko:	Odbor školstva a športu
Pozícia:	vedúca oddelenia rozvoja vzdelávania
Email:	Miroslava.abrmanova@zilinskazupa.sk
Telefónny kontakt:	+421 41 5032 209
Informácie o strategickom dokumente (regionálnej politike) / aktivite, v rámci ktorej je plánovaný participatívny proces	
Názov:	Optimalizácia siete škôl a školských zariadení
Stručný popis:	Kraj po rozsiahlej hĺbkovej analýze pristúpil o optimalizácii siete škôl a školských zariadení. Dôvodmi sú stagnujúci demografický vývoj, normatívne nastavenie financovania stredných škôl, nenaplnené nároky na odbornosť výučby pri identifikovaných zariadeniach a investičný dlh na školských areáloch a budovách škôl. Od 90. rokov klesol počet detí od 0 do 14 rokov z úrovne 160 000 v roku 1996 na 110 000 detí v roku 2011. Odvtedy sa drží na tejto úrovni. Vzhľadom na starnutie populácie a to, že do dospelosti už prichádzajú slabé populačné ročníky narodené po roku 1994, nie je možné v nasledujúcich rokoch očakávať nárast počtu detí.
Ciele politiky:	Zabezpečiť efektívne, kvalitné a trvalo udržateľné fungovanie stredných škôl a zariadení v kraji, ktoré reagujú na potreby žiakov a žiačok a tiež zohľadňujú aktuálny demografický vývoj. Zníženie nákladov na údržbu nevyužitých alebo len čiastočne využitých budov. Presmerovanie zdrojov (personálnych aj finančných) do budov a zariadení s potenciálom plného a efektívneho využitia. Presmerovanie žiakov a žiačok do moderných a plnohodnotne vybavených škôl a školských zariadení.
Ciele aktivity:	Predstaviť zámer a cieľ optimalizácie – zlepšiť kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu, efektívne vynakladať verejné zdroje a znižovať investičný dlh na budovách škôl a školských areáloch Odprezentovať viaceré riešenia – ich možnosti, výhody a nevýhody Odpovedať na otázky verejnosti a vyvrátiť domnienky verejnosti o optimalizácii

Zapojené odbory a inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja:	Odbor školstva a športu Úradu ŽSK, vedenie Úradu ŽSK, Útvar hodnoty za peniaze Úradu ŽSK, Komunikačné oddelenie Úradu ŽSK, dotknuté stredné školy v kraji a ich zástupcovia,
Informácie o participatívnom procese	
Ciele participatívneho procesu:	<p>Pomôcť naformulovať a presadiť vyššie uvedené ciele politiky v území.</p> <p>Facilitovať dialóg zainteresovaných zástupcov kraja so zástupcami dotknutých inštitúcií v kraji, rodinami/zákonnými zástupcami žiakov, navštevujúcich školy a volenými zástupcami.</p> <p>Zistiť obavy a potreby zainteresovaných aktérov a tieto zohľadniť v čo najväčšej možnej miere v optimalizačnom procese</p>
Zainteresovaní aktéri/účastníci PP:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poslanci ŽSK ▪ Členovia Komisie školstva a športu ▪ riaditelia škôl, prípadne členovia Rady školy a zamestnanci ▪ žiaci školy a zákonní zástupcovia žiakov ▪ Regionálny úrad školskej správy ▪ Profesionálne organizácie ▪ Verejnosť
Plánovaný čas realizácie participatívneho procesu:	01/24 - 04/24
Navrhnuté aktivity PP:	Facilitované stretnutia so zapojenými aktérmi
Náklady na PP hradí:	Odbor školstva a športu
Rozpočet PP:	<p>Náklady na zabezpečenie stretnutí s kľúčovými aktérmi - OŠaŠ</p> <p>Náklady spojené s cestovným koordinátoriek participácie - ORR</p>
Spolupráca medzi gestorom a koordinátormi-kami participácie	
Koordinátori participácie budú zodpovední za:	<ul style="list-style-type: none"> • dizajn participácie • prípravu scenára kľúčových stretnutí a ich facilitáciu • celý participatívny proces
Plnenie merateľných ukazovateľov	
Ciel' 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie ○ Počet realizovaných participatívnych procesov ○ Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne ○ Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík
Ciel' 2 Zvýšiť povedomie o participácii	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe
Ciel' 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)
Doplňujúce informácie	

Sumár merateľných ukazovateľov pre rok 2024

Participatívny proces	Cieľ	Ukazovateľ	Počet	Termín
TVORBA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU KONCEPCIA ENVIRO VZDELÁVANIA, VÝCHOVY A OSVETY V ŽILINSKOM KRAJI	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	2	12/24
		Počet nadizajnovaných participatívnych procesov	1	12/24
		Počet realizovaných participatívnych procesov	1	12/24
		Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne	1	12/24
		Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík	1	12/24
	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK	50	12/24
		Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	1	12/24
		Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území	1	12/24
	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	1	12/24
	VODA V KRAJINE	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	2
Počet nadizajnovaných participatívnych procesov			1	12/24
Počet realizovaných participatívnych procesov			1	12/24
Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne			1	12/24
Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík			1	12/24
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii		Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK	20	12/24

		Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	1	12/24
		Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území	0	12/24
	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	1	12/24
SPOLUPRÁCA MEDZI STREDNÝMI ŠKOLAMI A ENVIROORGANIZÁCIAMI	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	2	9/24
		Počet nadizajnovaných participatívnych procesov	1	12/24
		Počet realizovaných participatívnych procesov	1	9/24
		Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne	0	9/24
		Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík	2	9/24
	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	Počet 50organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK	50	9/24
		Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	1	9/24
		Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území	1	9/24
	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	1	9/24
	REFLEXIA POTRIEB ĽUDÍ S POSTIHNUTÍM V PONUKE ORGANIZÁCIÍ V ZRIAĐOVATELSKEJ PÔSOBNOSTI KRAJA	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	2
Počet nadizajnovaných participatívnych procesov			1	12/24
Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne			0	12/24
Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík			1	12/24
Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii		Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi	20	12/24

		participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK		
		Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	3	12/24
		Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území	5	12/24
	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	1	12/24
KONCEPCIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ŽSK 2024-2031	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	2	12/24
		Počet nadizajnovaných participatívnych procesov	1	12/24
		Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne	1	12/24
		Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík	4	12/24
	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK	15	12/24
		Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	2	12/24
	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	1	12/24
	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	2	12/24
		Počet nadizajnovaných participatívnych procesov	1	12/24
		Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne	1	12/24
		Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík	-	12/24
	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK	-	12/24

		Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	2	12/24
	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	1	12/24

Merateľný ukazovateľ	Cieľ	Počet	Termín	Poznámka
Počet udržaných pracovných miest koordinátorov participácie	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	2	12/24	
Počet nadizajnovaných participatívnych procesov	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	6	12/24	
Počet realizovaných participatívnych procesov	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	6	12/24	
Počet vytvorených regionálnych verejných politík, zrealizovaných participatívne	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	4	12/24	
Počet vytvorených pracovných skupín, platforiem a spolupracujúcich sietí, zameraných na zefektívnenie implementácie regionálnych verejných politík	Cieľ 1 Udržať nastavený systém riadenia participatívnych procesov a podporiť realizáciu ďalších participatívnych procesov, ktoré vznikli z iniciatívy Úradu ŽSK	9	12/24	
Počet organizácií verejnej správy, občianskej spoločnosti a súkromného sektora, ktorých zástupcovia boli účastníkmi participatívnych procesov, zrealizovaných z iniciatívy Úradu ŽSK	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	155	12/24	
Počet zrealizovaných podujatí a informačných aktivít na podporu participácie, zabezpečujúcich výmenu príkladov dobrej praxe	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	10	12/24	
Počet zrealizovaných školení, workshopov a seminárov pre zamestnancov Úradu ŽSK a partnerov v území	Cieľ 2 Zvýšiť povedomie o participácii	7	12/24	
Počet otestovaných inovatívnych prístupov a príkladov z praxe v oblasti zapájania verejnosti (metódy, nástroje, postupy)	Cieľ 3 Priniesť inovatívne prístupy a príklady z praxe v oblasti zapájania verejnosti	6	12/24	

ZOZNAM PRÍLOH

1. Realizované participatívne procesy 2022-2023
2. Základný rámec pre spracovanie informácií do sumarizačnej správy k monitorovacej správe pre podaktivitu 2
3. Manuál na podporu zapojenia verejnosti do verejných politík ŽSK
4. Zoznam mediálnych výstupov projektu za roky 2022-2023
5. Analýza participatívnej praxe ŽSK

v Žiline, dňa .....

Mgr. Ing. Ondrej Buzala MHA, MBA
riaditeľ Úradu ŽSK

